

Preživel sem nepozaben dan v muzeju narodne osvoboditve v Ljubljani. Ob prehodu od dokumenta do dokumenta, nemega, a dovolj zgovornega pričevalca zgodovine, sem doživel čas, v katerem se je porajala naša sreča. In sem si mislil: kako čudovita je ta naša rodna gruda, ki je dala tako silne junake! Samo poldrug milijon nas je, pa nas stokrat močnejši — po orožju in številu — ni mogel pokoriti. Zakaj? Zato, ker so bili med nami redki tisti, ki ne bi na tak ali drugačen način sodelovali v revoluciji — na strani tistih, ki so spočeli nov čas. Izdajalcev, črnih, prodanih duš je bilo malo, zato pa so posamezni judeži storili toliko več hudega svojemu narodu, ko so se mu odrekli, ker jim je bilo ljubše hlapčevstvo.

Vstopil sem. Proti meni je zavelo vzdušje, ki navda človeka s tihim, nemim spoštovanjem do vsega, kar hrani hiša spominov. Tod ne sme biti hrupa, trdega odmevanja korakov. Tu more biti vse neslišno, da bi dokumenti spregovorili glasneje.

Na steni zagledam umetniško sliko, ki prepričljivo

bodoljubnemu človeštvu. Samo človeški izmečki so si meli roke, vesele se judeževih grošev, ki so jim jih obljubljali gospodarji.

Nato se je zgodilo vse tisto, kar sodi v najbolj žalostno poglavje naše zgodovine. Namesto obrambe — zmeda. Prostovoljci zahtevajo orožje, pa ga ne dobe. Vojski, zvesti domovini, bi

Prvi partizani so se začeli zbirati v gozdovih. V Dobravi pri Brezicah so padle prve žrtve. Prve partizanske čete so s svojimi akcijami vnesle nemir v brezskrbno okupatorjevo družino. V začetku avgusta — pisalo se je leto 1941, ko so bili Nemci gospodarji skoro vse Evrope in so že oznanjali padec Moskve! —

Čas, v katerem se je porajala naša sreča

oživlja dogodek, brez katerega ne bi bilo slavnih dni, ki so sledili: ustanovni kongres KP Slovenije. Revolucionarji, zbrani na Cebinovem nad Trbovljami, so povzdignili glas opomina, ki je globoko pretresel vse, ki se niso slutili nevarnosti fašizma. Ta dogodek pa je pripomogel tudi k zavesti naših ljudi, da niso sami, da so med njimi zvesti sinovi, ki jih tudi v najhujšem ne bodo pustili na cedilu. Pa še nekaj je označil ta dogodek: da je slovenski narod zakoračil k svoji resnični samostojnosti, ki mu je bila skozi vso zgodovino odrekana.

Orkan je zajel tudi našo domovino

Dokumenti me popeljejo v čas, ko je divjaški orkan zajel tudi našo domovino. Črni oblaki so bili že dolgo prej razpeti nad njo. Vsi so vedoma zatiskali oči pred njimi, le komunisti so videli resnico v vsej njeni goloti.

Usoden stisk roke. Predsednik stare jugoslovanske vlade Cvetković smeje se zapuščata razkošno dunajsko palačo Belvedere. Zadovoljen je nad kupčijo, ki jo je sklenil s peklenimi izrodki človeštva. Niso pa zadovoljni jugoslovanski delovni ljudje, ki ogorčeni planejo na ulice, da bi na ves glas zavpili: »Bolje grob nego rob!« Vzkliki protesta so se razlegali tudi čez Dolenjsko, Belo krajino in Spodnje Posavje. Preveč ponosno je to ljudstvo, da bi se dalo zaplesti v mreže nagnusne zarote, ki jo je nakanil Hitler svo-

radi nudili odpor prodira-jočemu sovražniku, a častniki jih zapuščajo. Vlada beži v tujino. Generali ponujajo predajo. Trhla stave stare Jugoslavije se ruši.

Razdelili so si plen

Kot psi so planili na plen. Slovenijo so razkosali. Upali so, da bo majhen narod utonil, izdihnil v tako tesnem objemu sovražnikovih klešč. Pa so se krepko zmotili. Res so po svoje izbrisali Slovenijo na zemljevidu, niso pa je iztrgali iz src svobodoljubnih ljudi. Najzvestejši med zvestimi so iz Vidmarjeve vile na Večni poti v Ljubljani oznanili začetek odpora. Slovenskemu narodu gre za biti ali ne biti. Na tehtniti sta — življenje ali smrt.

Odmev je bil silen. Ljudstvo se je izreklo za program, ki ni ponujal samo osvoboditve od okupatorja, temveč tudi čudovit načrt nove družbe, v kateri ne bo socialnega izkoriščanja in nacionalnega zatiranja, družbo, kakršno že dolgo neguje sen človeštva in ki si jo bo ljudstvo, od kamna do kamna, zgradilo z lastnimi rokami. Jugoslovanski delovni ljudje ne marajo biti več predmet barantanja tujih sil. Ljudstvo želi živeti, kakor si bo postlalo samo.

»Prisegam pred svojim narodom in svojimi sobojevniki, da bom dal vse svoje sile in vse svoje sposobnosti osvobodilni stvari slovenskega naroda, da ne bom zapustil partizanskih vrst...«

so vznikli prvi partizanski bataljoni. Vsa Ljubljana je na poziv Osvobodilne fronte manifestirala enotnost in slogu slovenskega naroda. To je bilo 1. XII., ko so se med sedmo in osmo uro zvečer ulice naenkrat izpraznile kakor da je mesto izumrlo. Dve veliki črki — OF — sta v srcih ljudi budili srd do vsega, kar se je tujega in nečloveškega priteplo v slovensko domovino.

Naši kraji in naši ljudje so pričevalci velikih dni

Muzej hrani dragocene dokumente in pomnike velikega časa, ki so me venomer spominjali na Belo krajino, Dolenjsko in Spodnje Posavje. Tod se je bil najhujši boj. V belokranjskih vasi so bili ljudje, ki so od prvega do zadnjega dne delili dobro in slabo s partizansko vojsko. Tu je bilo osvobodeno ozemlje, kjer smo lahko najprej položili kamen nove ljudske oblasti. Vse stopnice, od zametkov nove ureditve do prvega slovenskega parlamenta, so bile zgrajene prav v teh naših krajih. Zato lahko upravičeno rečemo, da so Dolenjska, Bela krajina in Spodnje Posavje en sam živ spomenik revolucije.

V Beli krajini so bile prve partizanske delavnice, kjer so izdelovali celo partizanske topove. Iz teh delavnic, ki so dale neprecenljiv prispevek k osvoboditvi, so zrastle sodobne tovarne, zaradi katerih je danes utrip življenja čisto drugačen. Proizvodi naših tovarn, na katere smo upravičeno ponosni, si utirajo pot celo na svetovna tržišča. Včeraj boj, da bi ljudje lahko svobodno živeli in si v miru gradili novo življenje, danes prizadevanja, da bi dohiteli razvitejše.

Pod kozolcem so partizanski gledališčniki uprizorili igro Mileta Klopčiča »Matja«. Ko se bom prihodnje peljal skozi Belo krajino in Dolenjsko, bom ugi-

BOZIDAR JAKAC: SLOVENSKE PARTIZAN

PARTIZANOVA PRISEGA

»Jaz, partizan osvobodilne ljudske armade slovenskega naroda, ki se ob boku slavne delavsko-kmečke rdeče armade Sovjetske zveze ter vseh drugih bojujočih se narodov bojujem za svobodo in združenje slovenskega naroda, za bratstvo in mir med narodi in med ljudmi, za srečnejšo prihodnost delovnega ljudstva, prisegam pred svojim narodom in svojimi sobojevniki: da bom oddal vse svoje sposobnosti osvobodilni stvari slovenskega naroda, delovnega ljudstva ter vsega naprednega in svobodoljubnega človeštva

v sveti vojni proti fašističnim tlačiteljem in barbarom;

da ne bom zapustil partizanskih vrst, v katere sem prostovoljno vstopil, in ne odložil orožja do popolne zmage nad fašističnimi okupatorji, do popolnega uresničenja velikega osvobodilnega smotra slovenskega naroda in delovnega ljudstva.

Prisegam, da bom v boju za te velike osvobodilne smotre s svojo krvjo branil čast in nedotakljivost naše partizanske zastave in da bom, če bo potrebno, žrtvoval tudi svoje življenje.«

1941

bal, kateri izmed številnih kozolcev, teh nepogrešljivih rekvizitov, brez katerih naši kraji ne bi bili to, kar so, je bil pričevalec partizanske umetnosti. V muzeju je prikazan razvoj partizanskega gledališča, ki je bilo ustanovljeno v Črnomlju. Na osvobodjenem ozemlju je uprizarjalo Cankarja, Nušiča, Čehova in druga velika dramska dela.

Kulturno življenje je bilo ves čas narодноosvobodilnega boja prebujevalec zavesti naših ljudi o sebi, o svojih dotlej premalo sproščenih ustvarjalnih silah. Danes prevzemajo kulturne ustanove in organi-

zacije vsak dan nove, še odgovornejše naloge, katerih izpolnjevanje je prav tako pogoj za rast novih, humanih odnosov med ljudmi. Sama od sebe se je vsilila primerjava: kozolec in naši današnji kulturni domovi. Pa vendar: brez prirediteljev pod kozolci tudi tega, kar imamo danes, ne bi bilo. Marsikaj je še skromno, a vsak dan bolje.

Le pogledite, kaj vse že zmora današnji človek: povzpeli se je že na raven kulturnih festivalov in simpozijev! V Novem mestu imamo čudovito študijsko knjižnico, v več mestih muzeje in še marsikaj. Dolenj-

ska, Bela krajina in Spodnje Posavje se ne krepijo samo gospodarsko, temveč tudi kulturno. Novi čas venomer kleše spremembe v obraz življenja delovnih (nadaljevanje na 4. str.)

VREME

OD 11. DO 21. JULIJA

V splošnem poslabšanju vremena: v tem razdobju pričakujemo le 3 do 4 posamezne lepe dneve, v ostalem padavine oziroma nevihte.

Dr. V. M.

ZA 2. JULIJ, DAN VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA, ISKRENO ČESTITAMO VSEM NAŠIM NAROČNIKOM, BRALCEM IN SODELAVCEM, ZLASTI PA SE VSEM BORCEM, VODITELJEM IN AKTIVISTOM NAŠE REVOLUCIJE!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Jutrišnji dan nam prinaša nove naloge

Tovariš Tito je ob svoji izvolitvi za predsednika republike prebral obširno programsko deklaracijo, v kateri je orisal tudi velikanske uspehe, ki smo jih dosegli v povojnem času. V deklaraciji pa je govoril tudi o nalogah, ki nas še čakajo in od katerih izpolnjevanja so odvisna naša pričakovanja po še lepšem jutrišnjem življenju. V naslednjem obdobju moramo storiti vse, da bo naš delovni človek zares čutil, da tudi v skladu z določbami ustave skrbimo pred vsem zanj.

Zmanjšati tempo investicij, da bi več dali za izboljšanje življenjskega standarda ljudi, ne pomeni, da je treba zmanjšati tudi akumulacijo. Narobe: z izboljšanjem življenjskega standarda je treba upravičeno pričakovati, da se bo ustrezno povečala tudi produktivnost dela. To z drugimi besedami povedano pomeni, da bi tudi ob zmanjšani stopnji investicijskih naložb ostala akumulacija na isti ravni ali pa bi jo celo še povečali, kolikor hitreje bi rastla produktivnost dela. Na to marsikje kaj radi pozabljajo. Zgodi se, da pridejo pred kolektiv, češ: odrečite se delu osebnega dohodka, da bomo lahko gradili, namesto da bi se pogovorili, kaj storiti za večjo produktivnost dela, ki bi pripomogla, da bi imeli več za osebne dohodek in za razširjeno reprodukcijo. Nesporno je, da je v naših podjetjih še toliko neizčrpanih rezerv, da se namelokrat da »startati« večji produktivnosti tudi brez večjih novih investicijskih naložb.

Tovariš predsednik je govoril tudi o stimuliranju proizvajalcev kot glavni globalni sili za povečanje produktivnosti dela. Dejal je, da mora biti delovnim ljudem na dani, kako da je večja produktivnost dela glavni materialni vir za izboljšanje njihovega življenjskega standarda. Pri tem ni prikrival, da sistem dohodka še ni izpeljan do kraja. Treba bo popraviti nekatere instrumente, ki zdaj zavirajo doledno uvajanje principa dohodka. Pri tem je opozoril

tudi na škodljiv pojav, ko skušajo proizvajalci, ki z dobrim delom, racionalizacijo in drugiče več zaslužijo, tem več vzeti, da bi tako »izravnali« njegov zaslužek z drugimi, in to ne glede na produktivnost dela. Taka uravnalovka, ki je, žal, še dokaj pogost spremljevalec delitve dohodka, je zelo škodljiva, ker ubija voljo pri dobrih delavcih in daje potuho slabim.

V programski deklaraciji predsednika republike je bila poudarjena tudi naloga: odpraviti neracionalnost v proizvodnji, ki se kaže v neizkoriščenosti zmogljivosti sodobnih strojev. So podjetja, kjer stroji brnijo samo osem ur na dan. Le kaj to pomeni? Glede na to, da je sodobna tehnika draga in da smo do nje prišli z velikimi napori, nas taka neracionalnost stane lepe denarce. To pomeni, kakor je dejal tovariš Tito, da ostaja zamrznjen znaten del vloženega kapitala, ki se ne oplaja, marveč nasprotno, se z zastarevanjem podjetij postopoma izgublja. Drugiče povedano, da velik del investicij ni samo neploden, temveč gre celo v nič. Z bolj intenzivnim izkoriščanjem strojev je treba skrajšati rok amortizacije, ker danes tehnika hitro napreduje, tako da tisto, kar je danes najsoodobnejše, jutri ne bo več. To pa z drugimi besedami pomeni, da se jutri lahko pojavijo na tržišču cenejši proizvodi, rezultat najnovejših izsledkov tehnike.

Predsednik republike je kritiziral pojav, ko skušajo mnoga podjetja z manj količinami prodanega blaga doseči večji učinek, pri čemer se drže pravila: čim manj blaga — tem višje cene. Tak račun je seveda kratkoviden in ga dobri gospodarji kjerkoli po svetu ne uporabljajo več. V sodobni industriji velja danes geslo: velika, množična proizvodnja, nizke cene, velik finančni uspeh. Tako pravi tudi tovariš Tito, ko se dotika tega problema, rekoč: »Visoke cene na notranjem trgu niso spodbudne za razširitev in povečanje proizvodnje«. In naprej: »Bistvo

Z objavo tega odprtega pisma CK KP Sovjetske zveze vsem partijskim organizacijam in komunistom v državi, v katerem so pojasnjena najpomembnejša stališča do glavnih vprašanj komunističnega gibanja, je sovjetsko-kitajski ideološki spor dokončno in nepreklicno postal javen. Toda ne samo sovjetsko-kitajski spor. Lahko že govorimo o sporu dveh različnih pojmovanj, dveh gledanj na svet in njegov razvoj: Moskva in Peking sta dve središčih, okrog katerih se že popularizirajo sile komunističnega sveta.

Nobena skrivnost ni, da se azijske partije — na splošno in v grobem rečeno in z izjemo indijske — bolj ali manj nagibajo na pekinško stran. In če se danes »Pravda« sprašuje, ali je Peking res šel tako daleč, da ustanavlja novo središče komunističnega gibanja, da si lasti primat v tem gibanju in da skuša nagniti Azijo, Afriko in Latinsko Ameriko na lastno stran na osnovi rasnega sovraštva oziroma sovraštva lačnih narodov do sitih, je to vprašanje samo retorično. Zakaj Peking to dela in je vprašanje le, koliko se mu je to že posrečilo doseči.

Odprto pismo CK KP Sovjetske zveze govori o odkritih sovražnih akcijah voditeljev KP Kitajske, o njihovih klevetah, o vsiljevanju lastnih stališč vsem partijam, o njihovem podcenjevanju nevarnosti termonuklearne vojne, o nesoglasjih med Moskvjo in Pekingom med kubansko krizo in tako dalje.

CK KP SZ posebno očita kitajskim voditeljem, da odkrito podcenjujejo vse nevarnosti termonuklearne vojne, in poudarja, »niče, nič velike države, nima pravice, da bi se igral z usodo milijonov ljudi... Če bodo pod ruševinami starega sveta pokopani ta-

ko izkoriščevalci kot izkoriščani, kdo bo potem gradil prelepo prihodnost,« se sprašuje CK KP SZ. In to je tudi eno izmed bistvenih vprašanj spora: Kitajski voditelji namreč trdijo, da iznajdba termonuklearnega orožja bistveno nič ne manjka narave vojne in da bo končni obračun z imperializmom moral biti v obliki vojne, če naj zmagaja socializem oziroma komunizem po vsem svetu.

Sovjetski voditelji — in Sovjetska zveza je ena izmed dveh najmočnejših atomskih sil na svetu — menijo drugače. Menijo namreč, da atomska vojna ne bi prinesla zmage socializmu, ker je socializem danes tako močno

Odprto pismo

gibanje, da lahko zmaguje po svetu brez vojne, četudi Zahod ne bi imel atomskega orožja ali če atomskega orožja sploh ne bi bilo. Ker pa atomsko orožje obstaja, je termonuklearna vojna nesmisel. Uničila bi pridobitve človeštva in ljudi, brez ljudi pa ni socializma. To mnenje zastopa večina človeštva, lahko rečemo vse človeštvo, razen nekaterih kitajskih voditeljev in morda zelo maloštevilnih reakcionarnih skrajnežev, ki mislijo, da se da socializem uničiti z bombami. V tem pogledu so kitajski voditelji enih misli s temi skrajneži, čeprav stoje na nasprotnih pozicijah.

Zadeva pa gre še globlje, le da tukaj ni prostora, da bi jo natančneje

obdelali. Zadostuje naj, če povemo, da je ta razcep v komunističnem gibanju na svetu globok, boleč in škodljiv.

Pri vsem tem ni mogoče pričakovati, da bodo sedanji razgovori med partijskima delegacijama Sovjetske zveze in Kitajske v Moskvi rešili položaj. Toda hkrati s temi razgovori so v Kremlju še neki drugi razgovori. Petnajstega julija so se začela pogajanja med delegacijami ZSSR, ZDA in Velike Britanije o prepovedi atomskih poskusov. Čeprav je preuranjeno kar koli prerokovati, je vendarle res, da še nikoli niso bile možnosti za podpis takega sporazuma tako zrele in še nikoli upanje tako veliko kot sedaj. Ugodnih znamenj je veliko. Med njimi velja omeniti dejstvo, da trojne konference v Kremlju ni samo odprl premier Nikita Hruščov, ampak da on tudi vodi sovjetsko delegacijo na pogajanjih.

Človeštvo si veliko obeta od sporazuma o prepovedi atomskih poskusov. To bi bil prvi resnični napredek, odkar so se resno začela pogajanja o razorožitvi med Vzhodom in Zahodom. Prepoved sicer ne sodi strogo v vprašanje razorožitve, je pa neločljivi prvi korak k razorožitvi. Sporazum o prepovedi poskusov bi ustvaril tisto nujno ozračje, brez katerega tudi ni mogoče začeti resnih razorožitvenih pogajanj.

Upajmo torej, da se bo trojna konferenca v Moskvi končala uspešno, če že ni nobenih znamenj, da bi se uspešno končali sovjetsko-kitajski ideološki razgovori. Navzlic temu je težko verjeti, da bi si kitajski voditelji želeli vojno. Nevarnost je v tem, da podcenjujejo njene nevarnosti in to podcenjevanje jih lahko zapelje v usodne pu-stolovščine.

Nova številka »OBČANA«

Izšla je nova številka »Občana«. Uvodoma prinaša članek dr. Josipa Globevnika Značaj krajevnih skupnosti z vidika ustavne ureditve. Na osnovi razgovora s predsedniki ljubljanskih občinskih skupščin piše Marko Jakš o tem, kaj govori za združevanje svetov in kaj proti združevanju. Prispevek Krajski delovni teden je napisala Rozika Zigon. V tej številki se nadaljuje razprava Leopolda Kreseta Vse večji vpliv ekonomskih čenot in Vinka Mlakarja Stanovanjska izgradnja v okraju Ljubljana. Lojze Jakopič kritično osvetljuje pogoje šolanja, ki jih ima kmečka mladina v osemletkah.

Sledijo članki Janeza Govca Kultura v komunih, Rastka Bradakje Primorska pred odločilno preizkušnjo, Silva Matelica Komunalna skupnost v kamniški občini in drugi prispevki.

Posebej opozarjamo na seznam svetov občinskih skupščin SRS in njihovih predsednikov.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ V Parizu so letos proslavili narodni praznik 14. junij z veliko vojaško paradno, ki je bila v znamenju grditve francoske armade, da bi bila sposobna za atomsko vojskovanje.

■ Po uradnih podatkih so ZDA dodale v zadnjih sedemnajstih letih kakih sto milijard dolarjev pomoči tujini. Največ so dobile zahodnoevropske države (45%), najmanj pa Latinska Amerika (7%).

■ Med pristaši bivšega italijanskega premiera Fanfanija in vodstvom Krščansko-demokratske stranke je prišlo do odkritega razcepa. Fanfanijeva skupina je sklenila zapustiti večinsko skupino v stranki.

■ V Ekvadoru je prišlo do državnega udara, ki ga je izvedla armada in preganila zakonito izvoljenega predsednika republike Arosemeno. Ta je zbežal v Panama. Proti vojaškemu udaru so množično demonstrirali ljudje po mestih. Demonstracije je vojska krvavo zatrla.

■ Jugoslavija je predlagala, da bi prekinili pogajanja z Zvezno republiko Nemčijo, ker ta ne kaže potrebne pripravljenosti za ureditev osnovnih vprašanj glede trgovine in odškodnine žrtvam nacističnega preganjanja.

■ V severovzhodnih predelih Jemena so se spet vneli boji med jemenskimi četami in rojalističnimi oddelki, ki so vdrli iz Saudove Arabije v Jemen.

■ Portugalska policija je v zadnjih dneh aretirala 37 oseb. Med njimi je več znanih zdravnikov, arhitektov, neki atomski fiziki in več drugih intelektualcev.

■ Vatikan je poslal uradna zastopnika na svečanosti, ki so v Moskvi od 14. do 21. julija ob 50-letnici arhierške službe ruskega patriarha Alekseja. Sveti sinod ruske pravoslavne cerkve je sporočil papežu Pavlu VI., naj pošlje delegacijo v Moskvo.

Promet na selmišču

Na zadnjem sejmu v Novem mestu se je promet nekoliko zvečal. Kupcem je bilo na voljo 692 prašičev, od katerih so bili skoraj vsi prodani, saj jih je 52 ni našlo lastnika. Nekoliko višje pa so bile tudi cene; za prašiče so zahtevali od 8.000 do 10.500 din.

je prav v tem, da je večja potrošnja spodbudna za še večjo proizvodnjo.

Uvedba 42-urnega delovnega tedna ni končni namen, h kateremu težimo. »Ne,« pravi tovariš Tito, »to je šele začetek.« Če bomo izpolnili naloge, ki terjajo več racionalnosti, višjo produktivnost dela, boljšo organizacijo dela itd., bomo lahko še bolj skrajšali delovni čas, s tem pa omogočili zaposlitev nove delovne sile, že zaposlenim pa dali več prostega časa za vsestranski razvoj svoje ustvarjalnosti.

Govoreč o sedemletnem družbenem planu, ki ga pripravljajo, je tovariš Tito na kratko orisal njegove bistvene sestavine: ne sme biti napet, investicije ne smejo posegati v življenjski standard delovnih ljudi, proizvajati je treba tisto, kar lahko hitreje

rodi sadove in kar najlaže prodamo na zunanjem in notranjem trgu.

Na koncu tega dela deklaracije je bilo govora tudi o nalogah v kmetijstvu. Dosedanji uspehi v tej panogi kažejo, da smo ubrali pravo pot. Od tega, da ostanemo pri individualni, zaostali proizvodnji, nima koristi ne kmet ne skupnost kot celota. Kjer so pogoji za to, je treba hitreje ustanovljati velika socialistična gospodarstva, seveda ne z administrativnim, ukrepanjem, temveč z prepričevanjem in z dokazovanjem s primeri. Kjer ni pogojev za to, je treba razvijati kooperacijo.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Statistika nam je že postregla s podatki o industrijski proizvodnji v letošnjem prvem polletju, ki so spodbudni za naše prihodnje obete. Proizvodnja je bila namreč za 13,4 odstotka večja kot lani v istem času. Pa ne samo to. Tudi letošnja planska predvidevanja smo presegli za 4 odstotke. S takimi uspehi smo lahko upravičeno zadovoljni. Ne le zato, ker s tem uspešno premagujemo težave, s katerimi smo se srečevali v gospodarstvu. Še več: doseženi rezultati v prvem polletju so soliden temelj, ki bo omogočil, da bomo tudi v drugi polovici leta uspešno izpolnjevali in presegali planske naloge. To bomo zmogli le, če bomo poprijeli tako in še bolj kot v prvem polletju. Težav se ne smemo ustrašiti. Tudi v začetku leta ni bilo lahko. Prve mesece je slabo kazalo, toda z dobro voljo in hotenjem, storiti vse za premaganje težav, smo prebrodili začetne težave. Napori so bili kronani z uspehom, ki nas ne sme uspavati, temveč spodbujati k novim dosežkom in rezultatom dela.

Tudi Jugoslavijo kot celota ni zaostajala. V prvem polletju je bila industrijska proizvodnja za 14 odstotkov večja kot lani v istem obdobju ali za 2 odstotka nad planskimi predvidevanji. Tudi to nas veseli, kajti od uspehov vse skupnosti je odvisen tudi napredek vsakega izmed njenih delov.

● Vest o maloprodajnih cenah mesa, ki so seve krepko poskočile, nas kot potrošnike ni razveselila. Toda to smo pričakovali. Zaradi pomanjkanja živinske krme so se prejšnje mesece praznil hlevi, zdaj pa jih je treba spet napolniti. Razumljivo, da bo nekaj časa manjša ponudba živine. Vseeno pa se nam zdi, da morda le niso izrabljene vse možnosti, zaradi katerih

bi lahko bilo zvišanje cen manjše. Tudi v času, ko je bila ponudba živine izredno velika, so cene mesa ostale nespremenjene.

Kakorkoli že, dejstvo je, da obstaja sedaj neskladje med odkupno in prodajno ceno mesa, zaradi katerega mesnice poslujejo z izgubo. Gospodarski račun izgube ne prenese. S tem se moramo sprijazniti, ker tudi sami, kjer pač delamo, ne maramo in ne smemo poslovati z izgubo. Toda prizadevati si je treba, da bi povečali pridobivanje mesa. Zvezni izvršni svet je na svoji zadnji seji razpravljal o stabilnih ukrepih za hitrejši razvoj živinoreje. To pa je tudi edina rešitev, da se izkopljemo iz težav, ki jih povzročata manjša ponudba mesa.

● Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije je izdelal študijo o uveljavljanju ekonom-

DOBRA SPODBUDA

skih enot v gospodarskih organizacijah. Ugotovili je, da smo dosegli kar lepe uspehe, ki so so še pogostni primeri ekonomskih enot, ki so le na papirju. V takih podjetjih se v bistvu ni nič spremenilo. Sindikalne podružnice si morajo prizadevati, da popravijo tako stanje; ekonomske enote opravljajo svoj obstoj le tedaj, če prispevajo k večji proizvodnji in k poglobitvi socialističnih odnosov. Proučiti je treba tudi primere, ko se v nekaterih podjetjih pretakajo sredstva iz boljše poslujočih ekonomskih enot v slabše poslujoče enote — brez zadostnega računa in kriterijev.

Gospodarstvo celjskega okraja se giblje na predvideni ravni

Nedavno tega se je drugič sestala novoizvoljena okrajna skupščina v Celju in med drugim obravnavala tudi gibanje gospodarstva v prvih petih mesecih letošnjega leta. Ugotovila je, da je industrija v celoti dosegla predvideno proizvodnjo in izvoz ter da ugodna dinamika proizvodnje in izvoza od začetka letošnjega leta kaže prizadevanje in plansko disciplinovanje in plansko disciplinovanje v gospodarskih organizacijah.

Industrija celjskega okraja je presegla predvideni petmesečni obseg proizvodnje za 0,5%, v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta pa je povečal proizvodnjo za

19,9%. Glede na dosedanjo dinamiko proizvodnje in sedanje stanje na tržišču pričakujejo, da bo industrija v celoti izpolnila in presegla letošnje predvidene naloge. To pričakovanje je tembolj utemeljeno, ker posamezne industrijske panoge do konca maja še niso dosegle predvidene proizvodnje. Vzroki za takšno stanje v nekaterih podjetjih so nastali zaradi zakasnele nabave strojev in opreme, remontov, težav pri preskrbi z nekaterim reprodukcijskim materialom, ponekod pa tudi zaradi posledic letošnje zime. Tako opekarna v Brežicah do konca

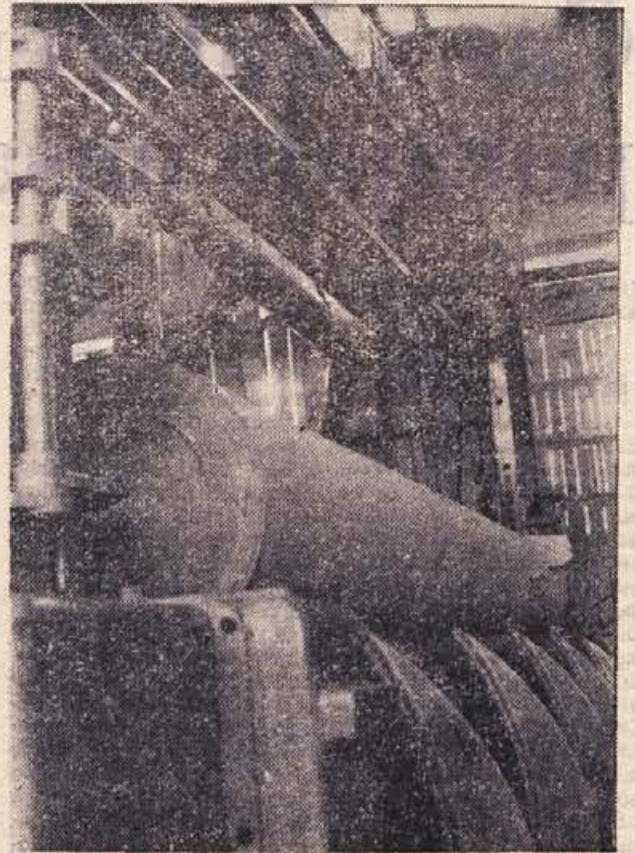
maja še ni začela s proizvodnjo, ker se je zaradi dolge zime zavlekla montaža novega stroja. Tovarna celuloze in roto papirja v Vidmu-Krškem je sicer izpolnila planske naloge, je pa kakovost proizvodnje nekoliko utrpela zaradi pomanjkanja smrekovega lesa.

Ne glede na posamezne težave pa je okrajna skupščina ugotovila, da bi uspehi lahko bili še boljši, če bi se gospodarske organizacije bolj specializirale v proizvodnji in razvijale razne oblike gospodarske integracije ter se otrsle zastarelih metod gospodarjenja, ki marsikje zavirajo produktivnost in čeltev dela. V zvezi s temi problemi naj bi v komunah razvijali razne integracijske oblike, ki zdaj in v perspektivi zagotavljajo hitrejše naraščanje produktivnosti, proizvodnje in osebnih dohodkov.

Slednji že zdaj zaostajajo za rastjo produktivnosti in proizvodnje.

Petmesečne izvozne naloge so v celjskem okraju presegle za 10,6%, najbolje pa izpolnjujejo predvideni izvoz v usnjarski, tekstilni in kovinski industriji ter v barvasti metalurgiji.

Razen industrije so na seji okrajne skupščine obravnavali tudi druge gospodarske dejavnosti. Tako pričakujejo v kmetijstvu sredičje dobro letino. Povečale so se prevozne storitve in blagovni promet. Opaziti je tudi, da v vseh občinah — razen v celjski — dobiva trgovina na drobno vse večjo vlogo in da se posredniška vloga trgovine na veliko zmanjšuje. Obrtne storitve so na predvideni ravni, medtem ko se turistični promet popravlja šele v zadnjih mesecih.

Ko papirni stroj »prebavi« surovino, jo na drugem koncu zvije v veliko balo še toplega papirja. Prvi meter novega papirja za časopise s stroja ROTO II med poskusnim obratovanjem v preteklem tednu

Trije občinski sindikalni odbori v Novem mestu

Reorganizaciji sindikatov v zveznem in republiškem merilu, ki jo narekujejo nove naloge in vloga sindikalnih organizacij v sedanjem razvoju, sledijo reorganizacije tudi v občinskem merilu. V novomeški občini so to že izvedli. V soboto, 13. julija, je bil ustanovni občni zbor sindikata uslužnostne dejavnosti (prosvete, kulture, zdravstva, javne uprave), na katerem so izvolili devetčlanski občinski sindikalni odbor ter po izčrpnih razpravi tudi smernice za delo novega sindikata.

V ponedeljek, 15. julija, so imele ustanovni občni zbor sindikalne podružnice storitvene dejavnosti (gostinstvo, trgovina, obrt). V razpravi so zlasti opozorili na neurejene zadeve v trgovini in gostinstvu ter v tem smislu tudi sprejeli zaključke. Devetčlanski občinski odbor bo poslej vodil tudi ta sindikat. Tretji ustanovni sestanek so imeli v torek, 16. julija, delegati sindikalnih podružnic industrije in rudarstva, ki so prav tako izvolili devetčlan-

ski občinski odbor in sprejeli naloge za delo združenega sindikata industrije in rudarstva v občini.

Papirničarjem v Vidmu-Krškem: naše prisrčne čestitke!

Večletno prizadevanje delovnega kolektiva v tovarni celuloze in papirja »DJURO SALAJ« na Vidmu je kronano z novim uspehom: 10. julija so preizkusili nov papirni stroj ROTO II in dobili prvi 2 tona kvalitetnega časopisnega papirja

V kolektivu, ki je prvi v Jugoslaviji uspel v rekonstrukcijo investirati 100-odstotno svoja sredstva v višini nad 5 milijard dinarjev, je zavladalo nepopisno veselje, pri tem pa so se mu pridružili tudi izvajalci del — Hidromontaža iz Maribora, Elektrosignal iz Ljubljane, Papirna industrija Slovenije in okoliška podjetja, uspehov pa so se veselili tudi domači strokovnjaki. Več kot 200 ljudi je več mesecev delalo pri montaži novega papirnega stroja; popravljali in ugotavljali so, kako bi šlo najbolje. Z vso nestrpnostjo so pričakovali prve kvadratne metre papirja in se omenjenega dne šele pozno v noč odstranili od velikana, ponosni, da so z odličnim uspehom opravili svoj doslej najtežji praktični izpit. Zmaga volje in znanja doma vzgojenega kadra pa bo nedvomno zapisana na vidnem mestu med uspehi naše papirne industrije.

Novi papirni stroj Roto II bo lahko na leto proizvedel 30.000 ton kvalitetnega časopisnega papirja, ob taki produkciji pa bodo krita ne le domače potrebe, ampak bo možen tudi izvoz. Seveda bo treba tovarni prej zagotoviti potrebno količino surovin. Pomanjkanje surovin, predvsem dobrega celuloznega lesa, že nekaj časa, zlasti pa letos občutno z vira celotno jugoslovansko produkcijo papirja.

Okrepljena privatna obrtna dejavnost

Po odmeri letošnjih davčnih obveznosti samostojnim obrtnikom so številni obrtniki v Srbiji ponovno odprli svoje delavnice, potem ko so lani odjavili obrt. Tudi nove delavnice so številnejše, medtem ko je število odjavljenih obrti znatno manjše. Samo v prvih štirih mesecih letos so odprli 333 samostojnih obrtnih delavnic. V istem času so privatniki odprli 1544 novih obrtnih delavnic.

V Vidmu-Krškem so izredno zadovoljni z uspehi rekonstruirane tovarne. Nedvomno so vanjo uprte vse oči občanov, ki jim je pri srcu rast in razvoj domače industrije. Vedo, da jim je zdaj dana možnost, da si bodo lahko odrezali večji kos kruha. To-

varna je upravičeno v ponos videmsko-krške komune, ki dosega ravno v papirni industriji največ uspehov. Roto II bo začel definitivno obratovati, brž ko bodo odpravili še drobne pomanjkljivosti, ki so jih opazili pri nedavnem preizkusu. To pa se bo zgodilo v kratkem.

Tri nesreče, tri opozorila!

■ V Zagradu je padla 18-letna delavka zaradi neočiščene podesti z mlatilnice. Pri padcu ji je roka zašla v boben, da so ji jo morali odrezati. Delavka ni bila odrejena za tako delovno mesto.

■ V Smarjeti je delavec pri mlatilnici izgubil desno roko. Težka nesreča se je zgodila zaradi nepazljivosti. Bil je pod vplivom alkohola.

■ Pri prevozu kosilnice na Rakji se je zaradi nepravilne vožnje motor prevrnil in pod seboj popopal človeka. Nesreči je botrovala skrajna nepravilnost pri vožnji.

Tri lanskoletne nesreče pri mlačvi ne spadajo le v kroniko suhoparno napisanih nesreč, temveč predvsem v opozorila za pravilno ravnanje z mlatilnicami. In še kratak podatek: nihče izmed ponesrečencev ni bil zavarovan!

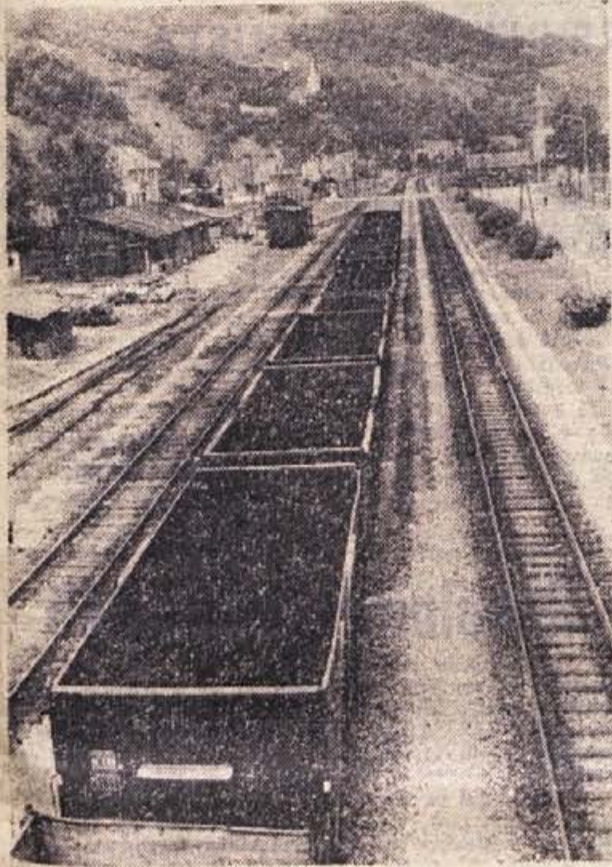
Vsako leto se zgodi več primerov težkih nesreč pri mlačvi z mlatilnicami. Delavci in lastniki zanemarljivo predpisane varnostne ukrepe za tako delo. Največ poškodb je pri vlaganju snopov v boben, ker odprtine niso zavarovane, pri jermenju in kolesju, veliko pa je tudi padcev z mlatilnic. Skoraj vse nesreče se zgodijo v popoldanskih urah, ko je največ delavcev pod vplivom alkohola.

Vse premaio se zavedamo, da morajo biti osebe pri takem delu seznanjene z nevarnostmi, odgovorni delavec pa morajo strogo paziti zlasti na vinjene osebe in jih tudi odstraniti z dela. Zavarovati je treba vse nevarne dele strojev, kot so jermenji, zobata kolesa, boben in drugo ter poskrbeti za pravilno obleko in zaščitna očala pri delu. Delavce je treba tudi obvezno obvestiti o začetku in koncu strojnega dela.

Zavedati bi se morali še, da morajo delati pri mlatilnicah le zdravi ljudje, vlagac, njegov pomočnik in strojnik pa bi morali biti pri nevarnem delu vsaj v začetnem delovnem razmerju. Zalostno je, da večina delavcev sploh ni zavarovana in tako nimajo pravice do zavarovalnih premij pri nesrečah.

Zaradi pogostnih nesreč pri mlačvi bodo letos delo nadzorovali in krivce za nepravilno ravnanje s stroji tudi kaznovali. — Rešitev problema pa je: temeljito upoštevanje pravilnika o higienskih in tehnično-varnostnih ukrepih pri delu s kmetijskimi stroji!

-jk

PREMOG, PREMOG! Koliko strahu je, da ga ni in da ga ne bo! No, strah je opravičen in spet ne: premog vendarle je, manjka samo vagonov, da bi ga prepeljali tja, kjer je, manjka nestrpnost čakajo. Tudi vagoni, ki smo jih posneli na postaji Videm-Krško hitijo težko naloženi na vse strani...

Napotnice za delo v tujini

Te dni bodo končali osnutke predpisov, ki naj regulirajo zaposlovanje v tujini. Pripravlja jih sekretariat za delo ZIS v sodelovanju z drugimi pristojnimi ustanovami in jih bodo najbrž sprejeli že poleti. Predpisi bodo podrobno urejali, kdo in ob kakšnih pogojih lahko dobi napotnico za delo v tujih deželah.

Predpisi, ki jih pripravljajo, predstavljajo v bistvu enega izmed aktov, katerega namen je rešiti to problematiko bolj na splošno in urediti številna, še nerešena vprašanja.

Brežiški opekarni gre na bolje

Pred kratkim je delovni kolektiv brežiške opekarnice slavnostno pomembno delovno znamenje: končali so rekonstrukcijska dela, v katero so vložili okrog 35 milijonov dinarjev. S tem so odpravili vsa ozka grla v proizvodnji, zlasti še v strojnem parku, ki je do zdaj dovoljeval, da so peči lahko delale le s polovično zmogljivostjo, oziroma se je v njih lahko speklo le nekaj nad 4 milijone opečnih kosov. V novih okoliščinah bo opekarna delala s polno zmogljivostjo in proizvedla na leto več kot 7 milijonov opečnih enot.

V začetku novembra lani je bila v Beogradu seja izvršnega odbora Zveznega odbora SZDLJ, na kateri so vsestransko proučili vprašanja s področja zaposlovanja. Ob tej priložnosti so govorili tudi o zaposlovanju v tujini. V zaključkih je bilo rečeno, da so ta vprašanja do sedaj reševali le delno in brez izenačenih kriterijev.

Glede zaposlovanja strokovne silé v tujini je zvezni odbor zavzel stališče, da je neupravičeno, če takšen kader odhaja iz dežele, da bi se privatno zaposlil. Ne samo zato, ker nima gospodarstvo dovolj strokovnjakov, temveč tudi zato, ker je skupnost vlagala v njihovo šolanje velika sredstva.

Na seji so prav zato govorili tudi o položaju naših državljanov, ki so že na delu v tujini. Tu so ugotovili, da je potreba rešiti zanje nekatera socialna in ekonomska vprašanja.

Po prvih osnutkih predpisa bi bili za izdajo napotnic za delo v tujini pooblašeni občinski zavodi za zaposlovanje delavcev in to na podlagi zahtev jugoslovanske državljanov. Takšno napotnico bi lahko dali samo tisti osebi, ki predložijo dokaze, da je uredila vojaško obveznost ter ostale obveznosti, ki jih predvidevajo pozitivni predpisi, kot so, na primer, kre-

dití, davki itd. Razen tega bi moral zainteresirani predložiti tudi dokaz o zagotovljeni zaposlitvi v tujini. Občinskemu zavodu bi bilo potrebno dostaviti tudi pismeno obveznost, da bo zaposleni v tujini opravljal ostale materialne obveznosti po pozitivnih predpisih naše dežele. Prav tako pa tudi pismeno obveznost, da bo med delom v tujini dajal določeni denarni znesek za vzdrževanje svoje družine. Zahtevo za napotnico za delo v tujini bi lahko predložila tudi oseba, ki je že v delovnem odnosu, toda pod pogojem, da ima pismeno soglasje svoje delovne organizacije, da mu napotnico sploh lahko izda. Kar zadeva strokovne kadre pa predvideva osnutek, da je mogoče dati napotnico za delo v tujini samo na podlagi tehnične pomoči ali kakega drugega meddržavnega sporazuma. Izjemno bi lahko strokovni osebi izdali napotnico za specializacijo, če je takšna specializacija pogodbeno dogovorjena. To vprašanje pa bi reševali republiški zavodi za zaposlovanje.

Osnutek novih predpisov omogoča delovnim organizacijam, da na osnovi pogodb o kooperaciji in drugih oblikah gospodarskega sodelovanja s tujim podjetjem pošiljajo svoje delavce na delo v tujino.

(Po »Borbis«)

Čas, v katerem se je porajala naša sreča

(nadaljevanje s 1. str.)

ljudi in v podobo naših krajev.

Naša vojska je zrastle iz ljudstva

Vrstijo se panoji, ki prikazujejo, kako hitro so se množile partizanske vrste. Tako hitro je lanko rastle samo vojska, ki je pognala korenine v ljudstvu, iz katerega je izšla in s katerim je bila včeraj povezana v boju za osvoboditev, danes pa za očiščanje miru. Velike skice prikazujejo, kako so bataljone v začetku povezovali v grupe odredov. Od julija do novembra 1942 so bile oblikovane štiri brigade. Konec leta 1942 so bile formirane operativne cone. Partizanske brigade so kmalu prerastle v divizije. Po italijanski kapitulaciji, ko je slovenska partizanska vojska razorožila šest italijanskih divizij, sta bila ustanovljena dva korpusa.

Vojna vihra je besnela tudi na Dolenjskem, v Suhi krajini, na Kozjanskem, v Beli krajini... Vsak kamen, hiša, drevo hrani spomine na hude boje, zasede, streljanje talcev. Danes ni več sledov, razen tistih, ki smo jih namenoma pustili, da bi se pozneje rodove spominjali na slavno preteklost, ko je iz krvi hrabrih in zvestih zrastle svoboda. Ko se človek pelje po novi avtomobilski cesti, mimo prelestnih dolenjskih gričev, nedaleč od Otočca, ki kar omamlja s svojo lepoto, skozi Novo mesto, ki je kakor prerajeno, si le težko predstavlja, da je tudi tod pustošila vojna. Kamorkoli se človek poda: v spodnjeposavske kraje, v Crnomelj, Metliko, dolino Krke, Mirne, Kolpe ali drugam, povsod sreča novo življenje, le bore malo sledov starega, preživelega.

Rojstvo ljudske oblasti

V naslednjem prostoru sem si ogledal razvoj ljudske oblasti na Slovenskem.

Ze maja 1942 je Izvršni odbor OF izdal odlok o postavitvi ljudske oblasti na osvobojenem ozemlju. Pred dvajsetimi leti, 19. septembra 1943, so bile prve zares svobodne volitve poslancev v zbor odposlancev slovenskega naroda. Na tem resnično vseljidskem parlamentu je bila spet ponovno izražena želja slovenskega ljudstva, da želi živeti skupaj z drugimi bratskimi jugoslovanskimi narodi v novi, demokratični državi, kjer si bo ljudstvo pisalo svojo sodbo samo, kakor je zapisal veliki slovenski pisatelj Ivan Cankar. Na zboru je bila izvoljena delegacija, ki je predstavljala slovensko ljudstvo na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu, kjer so bili položeni temelji nove Jugoslavije. Prvi slovenski parlament, čigar 20-letnico bomo proslavljali letos, je povedal vsemu svetu, da slovensko ljudstvo s tem zagrinja svojo žalostno preteklost, ko je bilo ponižano na stopnjo hlapcev, in odpira novo stran svoje zgodovine, ko bo v družini svobodnih in samostojnih jugoslovanskih narodov samo svoje sreče kovač.

Ni bilo zaman

Danes lahko rečemo, da ni bilo zaman. Danes, po vsem tem, kar se je zadnjih nekaj mesecev zgodilo: sprejem nove ustave, v kateri velja skrb predvsem človeku. Volitve novih skupščin, poživljenih z novimi kadri, ki jih je v takem sistemu, kakršen je naš, cela armada, milijonska množica upravljavcev, ponovna izvolitev tovariša Tita za predsednika republike A vse to je le nadaljevanje organske rasti naše skupnosti v vseh osemnajstih povojnih letih, ko smo, kljub težavam, ki jih je bilo treba prebrestiti, dosegli uspehe, tako čudovite, da ne bi bilo prav, če ne bi bili ponosni nanje, ko pa se jim čudi ves svet. Tudi v krajih, kamor seže naš časnik, so delci teh ve-

likih uspehov, katerih utrip bi vsakdo moral čutiti, četudi bi bil slep. Še več: vsaka hiša, tudi kmečka, nosi sledove napredka. In tudi ti drobci so vtikani v naš skupen uspeh.

Pređen zapustim hišo spominov, ki me bo vedno znova priklepala na bogastvo tega, kar hrani, se radujem skupaj z vsemi, ki pozdravljajo in objemajo osvoboditelje Ljubljane. Po vsem tem, kar sem videl — ubijanje in požiganje naših ljudi in domov — se mora človek na koncu veseliti, kakor bi gledal globok in napet film, v katerem na koncu zmagata dobro in lepo.

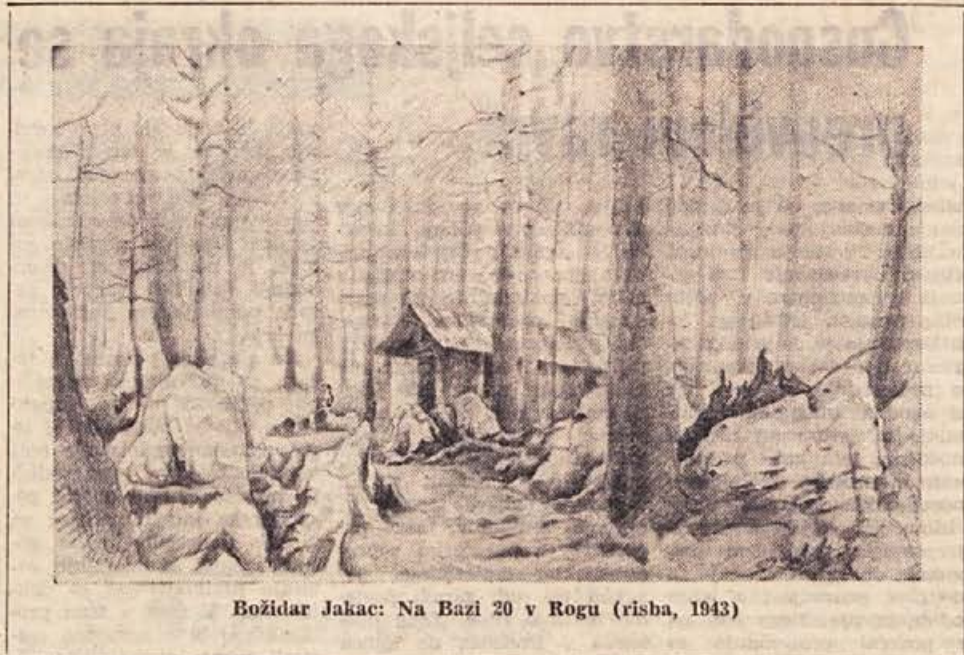
Oton Zupančič v imenu svobodoljubne Ljubljane, ki niti za trenutek ni klonila, pozdravlja zmagoslavno partizansko vojsko. Njegove besede so kot pesem. Skozi njegov pozdrav se preliva radost Ljubljančanov. Skupaj z njimi utripa v sreči vse ljudstvo, vsa Jugoslavija.

F. Mihalovič

Lep izlet invalidov v partizanske kraje

Precej truda je bilo treba, da je invalidska organizacija v Novem mestu na levem bregu Krke organizirala za dan borcev prijeten izlet v partizanske kraje.

55 članov je odšlo z avtobusom, ki ga je varno vozil sofer Roter, proti Dvoru, Smuki in Staremu logu, kjer smo si ogledali vzorno združeno kmetijsko posestvo, nato pa načeljevali pot proti Kočevju. Tam so nas sprejeli tovariši invalidi in člani Zveze borcev, upravnik muzeja tov. Šobar pa nam je pred spomenikom spregovoril nekaj besed o razvoju Kočevja. Ogledali smo si tudi muzej in mesto in odšli po dokaj slabih cestah, ki bo kmalu popravljena, proti Jelenovemu žlebu. Tovariši Božič, Grandič, Sporer in Zoran, ki so preživeli veliko partizansko zmagalo na Jelenovem žlebu, so nam obujali spomine

Božidar Jakac: Na Bazi 20 v Rogu (risba, 1943)

MODNA REVIIJA BO AVGUSTA

Komisija za društveno dejavnost pri ObK ZMS Novo mesto bo priredila v začetku avgusta modno revijo z naslovom »Moda, jazz in smeh«. To bo druga prireditev »Iniciative 63«. Prireditelji se trudijo, da bi Novomeščanom zopet prikazali prireditve na dostojni višini. Ker je delo za modno revijo precej zahtevno, se je organizacija tudi nekoliko podaljšala.

Do sedaj so že sklenjene pogodbe za sodelovanje z znanimi slovenskimi modnimi podjetji kot so Angora, Modna oblačila, Toko, Beti in Rašica, prav tako pa bodo sodelovala tudi domača podjetja Novoteks, Obrtnik, Krojač, Labod in Industrija obutve. Z nekaterimi ostalimi podjetji se prireditelji za sodelovanje še pogajajo.

Prireditve bo verjetno 3. in 4. avgusta na Loki, če bodo že končali delo na kopalnišču, v primeru slabega vremena pa bo revija v Prosvetnem domu. Na modni reviji bodo sodelovali kot manekenke

in manekenke domačini, ansambel Dizzy combo s pevci in humorist Toni Gasperšič. Morda bodo povabili na prireditev tudi katerega izmed znanih slovenskih pevcev zabavne glasbe.

Zvedeli smo tudi, da bo verjetno organizirala Dolenjska turistična zveza gostovanje z revijo v nekaterih krajih kot so Crnomelj, Brežice, Videm-Krško in morda še kje.

—jk

V vsako našo družino domači tednik Dolenjski list!

Rosalnice 1941-1945

V Rosalnicah bodo 22. julija 1963 odkrili spomenik padlim borcem, žrtvam in vsem, ki so se borili v vrstah NOB na tem področju. Med imeni padlih se bosta blesteli dve imeni herojev, štiri imena padlih bratov Matjašičev in mnogih drugih, ki so svoja mlada življenja dali za svobodo.

Med prvimi so začeli delati v Rosalnicah Badovinčevi. Tam je bilo tudi prvo zatočišče organizatorjev OF, Ivan Kopinič iz Radovič in Ilija Badovinac, legendarni junak, ki je padel ob pohodu 14. divizije na Stajersko, sta zbirala okrog sebe vso napredno mladino.

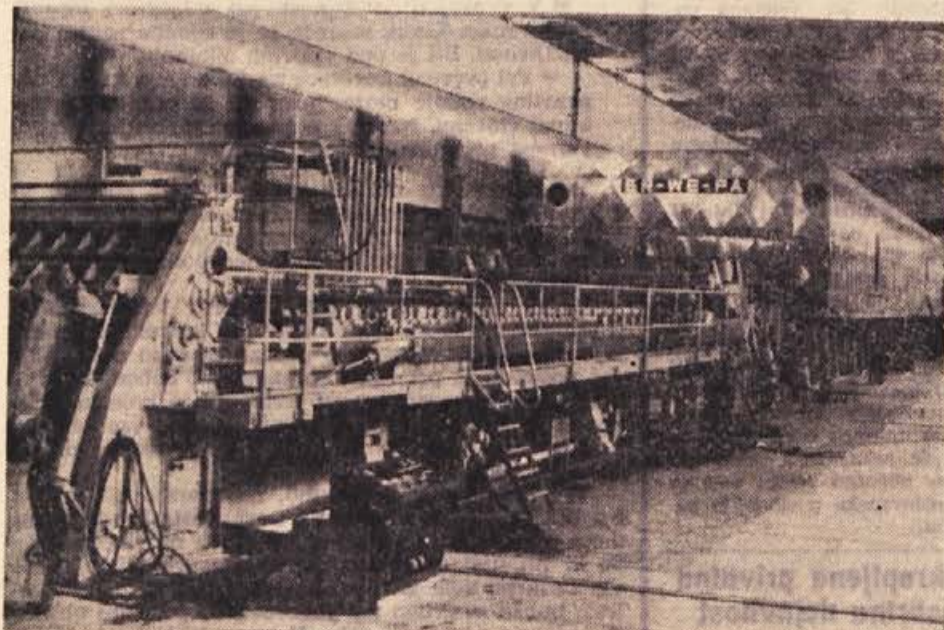
Tri žrtve so padle iz področja Rosalnic že v letu 1941: 17-letni Franc Obrul iz Rosalnic, Ivan Kopinič iz Radovič in Matjašičev iz Rosalnic. Ti so padli kot borci Prve belokranjske čete leta 1941 na Lazah.

V drugem letu vojne je bil teren že dobro pripravljen za splošno vstajo. Zato so spomladi 1942 množično odhajali s tega področja v partizane. Razen že navedenih organizatorjev in borcev so se pridružila še nova imena borcev Slančevih, Brodaričevih (obeh družin), Pečaričevih iz Curil in drugih. Ni pa manjkalo tudi izdajalcev. Zato so 26. julija 1942 zagorele hiše partizanskih borcev, družine pa so okupatorji odgnali v internacijo in zapore, razen tistih, ki so pravočasno odšli v partizane in se tako rešili. Kdo bi sedaj opisal vse gorje, kar so morali preživeti očete in matere na poti v internacijo in potem v taborišču! Kako je moralo biti pri srcu silovolnemu Matjašičevemu očetu, ko so mu italijanski okupatorji na poti v internacijo pred očmi ubili sina in pozneje še tri? In Obrulovi mami, ki je vedela, da je njen mlajši sin že mrtev, starejši pa v borbi? Bolehna Badovinčeva mama je z dvema hčerama Danico in Anico prenašala vse trpljenje izgnancev. Trije sinovi borci, med njimi šestnajstletni Vlado, so lahko prišli na obisk samo na pogorišče. Tam ni bilo nikogar, ki bi jim ponudil kozarec vode ali kosček kruha. Borba pa je šla dalje in zahtevala še nove žrtve.

Jesen 1943 leta so hotele okupatorjeve horde preplaviti Belo krajino. Med ranjenci in civilisti, ki so se umaknili proti Kordunu, je bil tudi težko ranjeni Janko Brodarič. Nikoli več se ni vrnil v domači kraj. Bil je eden najboljših borcev in tudi njegovo ime se blesti med imeni herojev. V juliju 1944 so zopet na tem področju divjali boji. Razdivjane in pobesnele okupatorjeve bande so se v svoji nemoči maščevale tudi nad nedolžnim prebivalstvom. V Radovičih sta padla in zgorela v ognju domače hiše dva Mužarjeva sinova.

Borbe na predelu Rosalnice—Draščiči—Božakovo so trajale le nekaj dni. V teh bojih so sodelovali Belokranjski odred, Gubčeva brigada, Čarčarjeva brigada, 13. brigada, Zumberački odred in pripadniki oficirske šole Glavnega štaba Slovenije. Padel je komisar Gubčeve brigade, ljubljani Vane Groznik, komandant Belokranjskega odreda Rudi Malešič—Čaruga je bil zadet in odpeljan v ujetništvo. Le svoji iznajdljivosti in pretnosti se ima zahvaliti, da se je lahko po nečloveškem trpljenju vrnil domov. Mladina in organizacija na terenu je pravočasno poskrbela, da je bila tedaj rešena v glavnem vsa žetev in da ni bilo še večjega pustošenja in škode.

Ponoven vdor okupatorja so preprečile partizanske enote v decembru 1944; tedaj je padlo več borcev iz drugih krajev naše domovine in iz Trsta. Med drugimi Leon Penič iz Trsta, Ivan Marenčič iz Trsta, Ivan Pahor iz Trziča, Ivan Metalč, Sebastjan Dekero, Renato Senka, Ivan Veršal (Trst), Ivan Sošič in drugi. Njihova imena na spomeniku bodo poleg domačinov, borcev iz Hrvaške in od drugih pričala še poznim rodovom, kako se je v najhujših bojih kovalo bratstvo jugoslovanskih narodov. R. F.

Ob naših praznikih se ne oziramo v bližnjo preteklost samo zaradi simbolov in spominov nanje, ki so s svojimi življenji pomagali ustvariti vse to, kar danes imamo. Ne, iz preteklosti črpamo moč in spodbude, da laže premagujemo vse težave, ki so zdaj pred nami; od tu prihajajo jasni načrti in skupna volja za uresničevanje perspektiv, ki so še svetlejši in obetajo še lepše življenje. — Med najlepšimi delovnimi zmagami na našem ožjem področju je prav gotovo uspeh papirničarjev na Vidmu, ki so prejšnji teden po večletnem trudu in napornem delu pognali v poskusno obratovanje drugi najmodernejši stroj za proizvodnjo časopisnega papirja. Kot prvi v Jugoslaviji so iz lastnih sredstev vložili v obnovo tovarne in za novi stroj skoraj 5 milijard dinarjev, hkrati pa je več kot 200 domačih delavcev in strokovnjakov montiralo novi stroj, ki nas bo zdaj rešil uvoza papirja. Kvalitetni časopisni papir bomo tudi izvažali. To pa je ena izmed novih delovnih zmag naših ljudi, s takimi uspehi častimo dan vstaje in nadaljujemo to, kar so začeli prvi borci v začetku naše revolucije! — Na sliki: ponos videmskih papirničarjev, ROTO II, novi papirni stroj

Za 22. julij,
DAN VSTAJE,
čestita
kolektiv
NOVOMEŠKEGA
SKLADIŠČA
TOBAČNE TOVARNE
V LJUBLJANI

Vsem delovnim ljudem
na Dolenjskem:
PRISRČNE ČESTITKE
ZA 22. JULIJ,
DAN VSTAJE
slovenskega ljudstva!
Priporoča se
»ŽELEZNINA«
trgovsko podjetje
na debelo in drobno
NOVO MESTO

Za DAN VSTAJE,
22. julij
čestitamo
vsem delovnim ljudem
in se priporočamo!
»STANDARD«
trgovsko podjetje
na debelo in drobno
NOVO MESTO

Simbol dela in ustvarjalnega zanosa

Nizozemskega umetnika Jana Snoecka, ki sodeluje na letošnjem mednarodnem kiparskem simpoziju v Kostanjevici, smo sročali na kiparski razstavi Ivana Napotnika v kostanjevskem Domu kulture. Z zanimanjem je ogledoval razstavljene skice in skulpture tega najmenitnejšega mojstra v lesu. Vsako skulpturo posebej si je ogledal in dal Napotniku polno priznanje.

Beseda je dala besedo in začeli smo se pogovarjati o Snoeckovi umetniški poti in o njegovem življenju. Jan Snoeck izhaja iz trgovske družine. Doma je v Haagu, kjer se je rodil leta 1927 ter tamkaj tudi končal svoje umetnostne študije. Zelo zgodaj je izpričal svoj nenavaden talent in že leta 1954 osvojil prvo nizozemsko nagrado za skulpturo. To mu je odprlo vsa pota. Že takoj naslednje leto je dobil francosko štipendijo ter leto dni delal pri največjem živem kiparju na svetu — Osipu Zadkinu. Vse to je poleg Snoeckovega ustvarjalnega zanosa pripomoglo, da je dobil vrsto naročil za javne spomenike, ki stoje danes na vidnih mestih v Haagu, Rotterdamu, Amsterdamu in drugod.

Zanimalo nas je, kakšen vtis je Zadkin naredil na mladega umetnika. Jan Snoeck je odgovoril:

»Zadkin je kot učitelj modrec, kot človek pa velik poet. Pri njem se zbirajo umetniki vseh dežel. Zadkin prihaja enkrat na teden v ateljeje in to med deseto in dvanajsto uro, pregleda dela svojih učencev in prav s filozofsko duhovitostjo in doznanoštvom utemeljuje svoje korekture. Pri tem kar vro iz njega citati največjih mislecev, med katerimi uživa posebno mesto Platon. Od kiparjev ima posebno rad Fran-

coza Rodina. »Da, da,« večkrat ponovi Zadkin, »skulptura je zakon oblike!«

Toda pri Zadkinu ne moreš dolgo ostati, to je tako edinstvena in velikanska osebnost, da se ji moraš absolutno podrediti. Te pa ne sme biti predolgo, ker sicer taka podrejenost in odvisnost lahka okrne tvojo lastno umetniško slo!

— Kako ste izvedeli za Formo vivo?

»Preko nizozemskega združenja likovnih umetnikov. To

Nizozemski kipar Jan Snoeck

združenje je zbralo tri kandidate ter jih poslalo umetniškemu svetu Forme vive. Le-ta je izbral Aarta Rietbroeka in mene.«

— Kaj nameravate ustvariti na simpoziju v Kostanjevici?

»Moja skulptura bo predstavljala veliko roko, kot simbol dela in ustvarjalnosti. Naslovil jo bom »Veselje do dela«. Te roke kajpak ne bom oblikoval naturalistično, to tudi ne bi bilo težko. Hočem jo dati simbolično, ker tudi bo simbol nečesa, konkretno simbol dela in ustvarjalnega zanosa!«

— Kako vam ugaja pri nas?

»Preseneča me, da tu ni tako norega tempa kot zunaj v svetu. Pri vas ljudje vendarle najdejo toliko časa, da se pogovore med seboj, s čimer bi se ostala Evropa ne mogla pohvaliti. Pogostokrat se pogovarjam z vašimi ljudmi, ki so zanimivi in še polni nepokvarjenega občutka za poezijo. Nadalje sem opazil — in to me tudi preseneča — da pri vas ni take gonje za denarjem kot drugod, kjer je svet do vulgarnosti zmaterializiran in kjer ni nobenega časa več za človeka.«

— Kako se počutite na simpoziju?

»Med umetniki, ki delamo v Kostanjevici, so kot ste najbrž že sami opazili, čudoviti stiki. Za nas vse je to

nova oblika dela. Razen ostalega nas gotovo povezuje tudi to, da skupaj stanujemo, jemo, delamo, skratka, da živimo skupaj.«

— Ali ste zadovoljni z našim hrastom?

»V lesu že dolgo časa nisem delal in sem se sedaj z velikim veseljem lotil dela. Izbral sem si prav orjaški hrast in mislim, da bo šlo.«

— S kakšnimi vtisi ste prišli v Jugoslavijo?

»Oba z ženo sva si že dolgo želela spoznati vašo domovino. Na Jugoslavijo nas veže družinske vezi. Stara mati moje žene je bila Jugoslovanka. Razumljivo je, da sva se z ženo še posebej veselila srečanja z vašo deželo in ljudmi.

LADO SMREKAR

Ustanovljen je študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva

Pri predsedstvu Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bil ustanovljen študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva. Njegova naloga je zbirati in objavljati gradivo za zgodovino slovenskega izseljenstva, znanstveno proučevati izseljenstvo ter objavljati znanstvena dela in organizirati delo na tem področju. Njegov glavni namen je obdelati zgodovino slovenskega izseljenstva v obdobju približno od sredine 19. veka do leta 1941.

Prva pripravljala dela, ki so se začela, so usmerjena na obdelavo bibliografije izseljenkega tiska o izseljenjih, na obdelavo statističnih virov za zgodovino izseljevanja in evidentiranje arhivskih virov, ki pridejo v poštev za izseljevanje, toda vse to za

zdaj v obsegu, ki je v Sloveniji izvedljiv. Delo centra vodi svet, ki mu predseduje akademik univ. prof. dr. Franc Zwitter.

Večja vloga Svobod

Na zadnji seji Sveta Svobod in prosvetnih društev občine Novo mesto so pred dnevi sklenili, da morajo izboljšati svoje delo in pritegniti v vrste kulturnih društev več mladine. Zato so pri občinskem svetu imenovali posebno komisijo, ki naj bi vodila delo na svojih področjih in pravilneje usmerjale kulturno življenje med občani. Ustanovili so komisije za filmsko vzgojo, za glasbeno vzgojo, dramsko dejavnost, za knjižnico, za kadrovska vprašanja in komisijo za zabavo in razvedrilo, ki bo v tesni povezavi s komisijo za društveno dejavnost pri Obk ZMS.

Ker razen v Straži, Sentjerneju in deloma v Novem mestu društva slabo delajo,

bodo skušali v ostalih krajih posvetiti večjo pozornost kulturnemu delu in priveditvam posebna komisija bo skrbeli tudi za kvalitetnejše predstave, saj so marsikje take, da le podcenjujejo okus občinstva. Skušali bodo tudi registrirati zabavne ansamble v občini in skrbeli za njihovo vzgojo in izobrazbo. Sklenili so že, da bo moralo postati Novo mesto tudi v kulturnem pogledu center občine, saj je na nekaterih področjih kulture delo v mestu popolnoma zamrlo. V kratkem bodo sklicali posvetovanje z družbeno političnimi organizacijami, na katerih naj bi skupno poiskali smerice za boljše delo.

-/k.

A. P. Rubens: STARKA S SVEČO

Park v Leidenu z velikanskim spomenikom Don Kihotu v ozadju. Spomenik je delo udeleženca III. mednarodnega simpozija kiparjev v Kostanjevici Nizozemca Jana Snoecka.

OB RAZSTAVI STARE GRAFIKE V KOSTANJEVICI

STARKA S SVEČO

Originalna jedkanica P. Paula Rubensa (slikar in delno grafik, rojen 1577 — Siegen, umrl 1640 — Antwerpen) Zelo redki odtis je last celjskega muzeja.

Stara je misel, da se življenje prenaša kot svetloba z generacije na generacijo in da se mladost kot sveča prižge ob starosti.

Starka in nedorasli deček: predstavnika dveh različnih življenjskih dob. Prva s pretehtano mislijo in umirjeno roko, druga radovedna in zvedava, nemirna in polna najrazličnejših želja.

Mladost si mora čimprej prižgati svečo in potem živeti, iskati srečo in zadovoljstvo vse do konca pozne starosti.

In kakšna je zgubana starkina glava? Z nasmeškom bi morda rada povedala, da je bilo v vseh letih več težavnih in manj veselih dni, a da je bilo vredno živeti do konca. Svoje bogate izkušnje, ki jih je skozi življenje spravljala v pleteno košarico poleg sebe, bo z vsa ljubeznijo in dobroto poklonila nevedni mladosti. Ob tem bo morda premišljevala o pregovoru: Če bi starost mogla in mladost znala... In potem bo svojo svečo povsem samovoljno ugasnila...

Tako nekako je morda razmišljal o življenju veliki mojster baroka, ko je upodobil v jedkanici nenavadni motiv. Ni mu posvetil običajnega ogromnega formata, in razgibane kompozicije, temveč mali črno-beli list, ki je eno od njegovih najboljših grafičnih del. Spodaj je pripisal: »Quis vetet apposit, lumen de lumine tolli? Mille licet capiant, deperit inde nihil« (Je mar prepovedano prižgati človeku luč ob lu-

či? Čeprav jo prižgajo tisoči, ne ugasne nikdar.) Tudi podpisal se je: Pet. Paul. Rubens invenit et excudit (sam si je izmislil in izdelal). To je poudaril zato, ker je znano, da je imel svoj krog umetnikov — grafikov, ki so se imenovali »Rubensstehers«. Ti so njegove predloge vrezovali v les, baker ali pa jih jedkali v kovino. Njegova dela v olju pa so večkrat reproducirali s pomočjo grafike. Ta krog je dal flandrski grafik 17. stoletja novo vsebino in izpopolnjeno tehniko. Sam Rubens je naredil v življenju le 6 jedkanic. Listu »Starka s svečo« je posvetil največjo pozornost. Svoje znanje o izžarevanju in mehkem prelivanju svetlobe ter pretehtani kompoziciji je znal mojstrsko uporabiti tudi pri tej, po formatu mali umetnini. Hkrati pa ji je dal globoko občudovanja in premišljevanja vredno vsebino, pa tudi lepoto, ono umetniško lepoto, ki nas zajame s tako silo, da je ne pozabimo zlepa. Milena Moškon

Prešernova družba je v knjižni zbirki Ljudska knjiga izdala nov snopič pisca J. J. Jacobsena »Skrivnost v barjane«. Naslovno stran romana zelo obogati reprodukcija znane Picassove slike Zena s krokarjem. To je že 49. snopič te znane in priljubljene zbirke.

SVETLOBA MLADIH LET

Odlomek iz knjige Vide Lasič: SVETLOBA MLADIH LET — Izdal Zavod »BOREC« v Ljubljani, 1962 — Delo je bilo nagrajeno s tretjo Kajuhovo nagrado za leto 1960 — Knjigo je opremil Miligoj Dominko, risbe pa izdelal dr. inž. Dušan Lasič.

(Odlomek)

Nekega februarkega dne je poklical Peter Helo sredi dopoldneva v pisarno.

»Pravkar so telefonirali iz Glavnega štaba, da moraš takoj tja, in sicer h komandantu.«

»Zakaj pa?« je presenečeno vprašala.

»Ne vem. Nobenega pojasnila niso dali. Bržkone bo kaj važnega, in niso hoteli telefonično o tem govoriti. Pusti zdaj delo in pojdi čimprej na posteljo.«

»Prav, že grem.«

Skočila je še v delavnico in hitro pospravila svojo mizo. Nato se je oblekla, vzela puško in propustnico ter odšla.

Glavni štab je bil tedaj v Crmošnjicah, oddaljen dobro uro hoda. Pot se je rahljo vzpenjala po slikoviti dolini ob potoku. V lepem vremenu bi bil to zanjo prijeten sprehod, zdaj pa je morala gaziti svež sneg in leden veter ji je nosil snežinke v obraz. Poleg tega jo je še skrbelo, zakaj so jo tako na hitro poklicali, ne da bi po-

vedali vzrok. Ugibala je vse mogoče, pa se ničesar pravega ni domislila. Vsa zatopljena v misli je prispela do prve straže. Pokazala je propustnico in krenila proti hiši, kjer sta delala komandant in komisar Glavnega štaba. Stražar je bil že obveščen o njenem prihodu in jo je napotil v prvo nadstropje.

Srce ji je začelo močneje utripati, ko se je vzpenjala po stopnicah, in v zadregi je nekaj trenutkov stala pred vratmi. Potem se je opogumila,

potrkala in vstopila.

»Smrt fašizmu!« je pozdravila z dvignjeno pestjo.

»Svobodo narodul«

V preprosti, skoraj prazni sobi sta sedela za veliko mizo komandant Stane in komisar Glavnega štaba tovariš Janez.

»Stopi bliže in sedi!« sta jo povabila.

Odložila je puško in sedla njima nasproti.

»Poklicali smo te zaradi radiotelegrafske zveze z Ljubljano. Čas je že, da bi jo uresničili! Premišljevali smo o tem, komu bi to delo zaupali, in se spomnili nate. Kaj meniš ti?«

Hela se je oddahnila, ko je slišala, zakaj so jo pozvali, obenem pa jo je obšla rahla tesnoba, ko je v hipu dojela, kaj jo čaka. Le kako, da se ni tega takoj domislila? Ozr-

la se je na komandanta in komisarja ter odgovorila:

»Vzpostavitev te zveze je moja davna želja, čeprav moram priznati, da sem zadnje mesece skoro pozabila nanjo. Že v Ljubljani sem se na to delo pripravljala, in če je zdaj napočil čas, ko se je treba te stvari lotiti, bom dolžnost tudi prevzela. Potrebnovala bi pa primeren aparat in dokumente za pot v Ljubljano.«

»Razgovarjala sva se že z našimi telegrafisti. Objubili so, da bodo prav kmalu pri skrbeli ameriškano kratkovalovno postajo v kovčku, ki bi bila po njihovem mnenju primerna za to zvezo. Kaj pa misliš o njej ti?«

»Ne poznam tako dobro teh stvari, da bi lahko kaj zanesljivo rekla. Naši tehniki menijo, da bi bila varna in primerna le zveza na ul-

tra kratkih valovih. Takega aparata sicer nimamo, lahko pa bi ga naredili. Ima pa to slabo stran, da bi potrebovali vmesno postajo nekje blizu Ljubljane. Pri delu na običajnih kratkih valovih pa je zelo verjetno, da bi me Nemci kmalu izsledili. Najbolje bo, če se o tehnični plati te zveze pomenite s Petrom in Danilom, potem pa odločite, kaj se da napraviti.«

»Dobro. Pa naj prideta jutri sem!« je rekel komisar.

»Kako pa bo s potjo v Ljubljano? Ali bom potrebovala kakšne dokumente?«

»To bomo že poizvedeli. Ta čas pa, ko boš čakala na aparat in drugo, lahko vadiš telegrafijo. Kar dogovori se z našimi telegrafisti.«

»Saj bo res treba. Precej dolgo je že, odkar nisem nič vadila.«

Vstala je in se poslovila.

Katastrofa v Križah in Pečicah

Socialistična zveza organizira pomoč prebivalstva za 21 kmetovalcev, ki jim je toča uničila celoten letni pridelek

Od druge polovice junija do sredine julija nas je toča že tolikokrat naklestila, da bi mogli to enomesečno obdobje v gospodarskih koledarjih imenovati mesec točar. Vsi ti poletni meseci pa sicer prej spominjajo na april kot na lepo, mirno sončno poletje. Zato tudi kmetovalci skoraj ne verjamejo več vremenskim napovedim, da bo »tega in tega dne tako in tako, sicer pa lepo vreme z delno oblačnostjo«. Ko gredo spat, nič ne vedo, ali bo letina — ta še kar lepo kaže — vsega hudega obvarovana tudi naslednji dan, (In tako naprej...)

Podobno kot kmetovalce hribovskih vasi v severovzhodnem delu trebanjske občine je prebivalce Križ, Pečic in ostalih okoliških vasi v brežiški občini ledeno

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Urek iz Trnja — Marinka, Darinka Gerjevič iz Sentenarta — Bojana, Karolina Dolinšek iz Sevnice — Martina, Emilija Rebernik iz Raven — Vilija, Antonija Grdovič iz Trnja — Vida, Barbara Germovšek iz Dramelj — Marina, Anica Blatnik iz Leskoveca — deklica, Jožeta Kostanjšek iz Volčjega — deklica, Pešec Marija z Vinjega vrha — dečka.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Požar, pek, pomočnik iz Slogonskega, si je pri padcu z motorja poškodoval glavo in obe roki; Jože Zakosek, posestnik iz Krške vasi, si je pri padcu poškodoval glavo; Marija Zakšek, prevzitarica iz Lokev, si je pri padcu na dvorišču zlomila desno nogo; Alojz Zver, uslužbenec iz Sentenarta, si je pri padcu z motorja poškodoval glavo in obe roki; Martin Krejčič, upokojenec iz Koritnega, si je pri padcu na dvorišču zlomil desno nogo; Anton Kunej, sin posestnika iz Trebše, se je vresal s koso po desni nogi.

Letošnji pridelek pšenice bo po mnenju strokovnjakov za 10 do 15 odstotkov večji kot lansko leto. Zato predvidevajo precejšnje težave zaradi shranjevanja, ker bodo istočasno želi velike površine. Čeprav se je v zadnjih letih petkrat povečalo število kombajnov, jih bo še vedno premalo, nimamo pa še dovolj skladišč za take količine pšenice.

30 tujskih sob pri zasebnikih v Kostanjevici

Turistično društvo v Kostanjevici je uspelo za čas snemanja filma »Nevesinjska puška« nuditi članom snemalne ekipe pri zasebnikih 30 tujskih sob. Vse sobe so bile ves čas snemanja zasedene. Dobršen del lastnikov ima sobe na razpolago še zdaj, nekateri pa jih bodo v času počitnic nudili svojim sorodnikom. Z oddajo sob so Kostanjevičani zaslužili marsikak dinar, ki ga sicer ne bi. Takšen način oddajanja sob bo v Kostanjevici vedno pomembnejši, saj vse kaže, da se bo razvila v obiskano turistično postojanko.

PREJSNJI MESEC SO V TOVARNI PAPIRJA svečano odprli družabni klub, namenjen članom kolektiva. V klubu bodo imeli sekcije za ženska vprašanja, za mladino, za filmsko ter za likovno vzgojo. Za izobraževanje in pospeševanje družabnega življenja v tovarni celuloze in papirja na Vidmu je novi klub vsekakor pomembna pridobitev.

SREDI PRETEKLEGA MESECA so dobili delavci tovarne papirja na Vidmu 53 dvosedelnih mopedov T-12; motorizacija torej nezadržno prodira tudi v Spodnje Posavje...

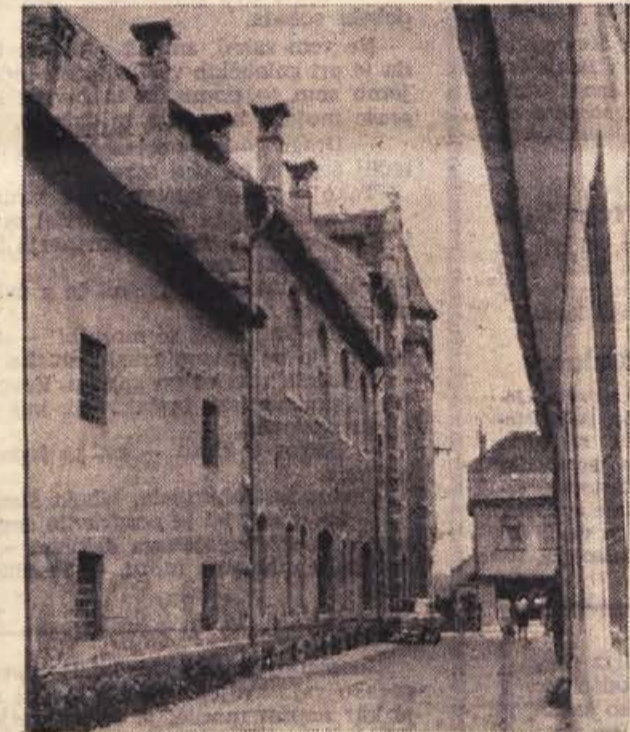
POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

neurje iznenadilo 4. julija popoldne. Toča, debela kot kurja jajca, najmanj pa kot orehi, se je vsula na 250 ha njivskih površin, na katerih zorijo pretežno žitarice, rastela pa še krompir in koruza. 100 ha njiv je popolnoma azmetih, 21 kmetovalcev iz Križ in Pečic (oz. 104 prebivalci, od tega je dobra tretjina otrok) pa je ob celoten

BREŽIŠKE VESTI

pridelek. Tu so ocenili 100-odstotno škodo. Toča je močno poškodovala tudi njive okoliških vasi (Dolenja vas, Arnova sela, Gor. Lenart, Brezina, Bukošek), kjer je škoda od 30 do 50 odstotkov. V teh krajih je padala toča tudi 8. julija, ko se je na terenu ravno mudila občinska komisija za cenitev škode iz Brežic. Neurje pa je bilo tokrat kratkotrajnejše in manj katastrofalno kot prvič.

Kraji, ki so bili v teh vremenskih nesrečah najhujše sklesčeni od toče, leže predvsem na hribovskem območju, ki ima veliko značilnosti

V ozkih ulicah med starimi hišami je v dopoldanskih urah še hladno, poletje pa pritisne vročina in vse nove in stare koticke starodavnega mesta ob sotočju Save in Krke

Tudi za čokolado je potreben sodoben proizvodni postopek

Tovarna čokolade »Imperial« v Vidmu-Krškem ima letos precej večji proizvodni plan kot lani. V prvih petih mesecih so ga kljub temu presegli in naredili toliko, kot bi morali šele v polletju. Prodaja je začela v začetku letošnjega leta zaradi zasičenosti tržišča s čokoladnimi izdelki pešati. Zaloge so prodali, proizvodnjo pa so preusmerili v peciva. Novo peč za oblate, ki jih potrebujejo pri izdelovanju pecev, so že montirali in je stekla v zadnjih dneh junija.

Vse kaže, da bo treba proizvodne postopke za izdelavo čokolade modernizirati. O tem dovolj zgovorno pričča dejstvo, da potrebujejo v sodobnih inozemskih tovarnah za izdelavo 1 tone čokolade od 27 do

30 delovnih ur, pri nas pa kar 330 delovnih ur... Kolektivu sta na voljo dve možnosti: ali preusmeriti proizvodnjo v sladkorje za diabetike ali pa modernizirati proizvodne postopke za čokolado. V prvem primeru bi potrebovali za rekonstrukcijo okoli 650 milijonov dinarjev, izdelovali pa bi fluktozo, ksilozo, tri vrste sladkorja, ki ga v Jugoslaviji še ne proizvajamo.

Rekonstrukcija za proizvodnjo čokolade bi zahtevala okoli 720 milijonov dinarjev investicij. Proizvodnja bi se nato povečala za pet in polkrat, saj bi namesto dosežanih 400 ton čokolade lahko naredili na leto 2200 ton. Strokovni kadri so že v tovarni, pa tudi kraj je primeren, saj stoji tovarna med tremi velikimi potrošnimi središči: Ljubljano, Zagrebom in Celjem.

MOSTEC: Prapor, simbol gasilcev in dejavnosti občanov

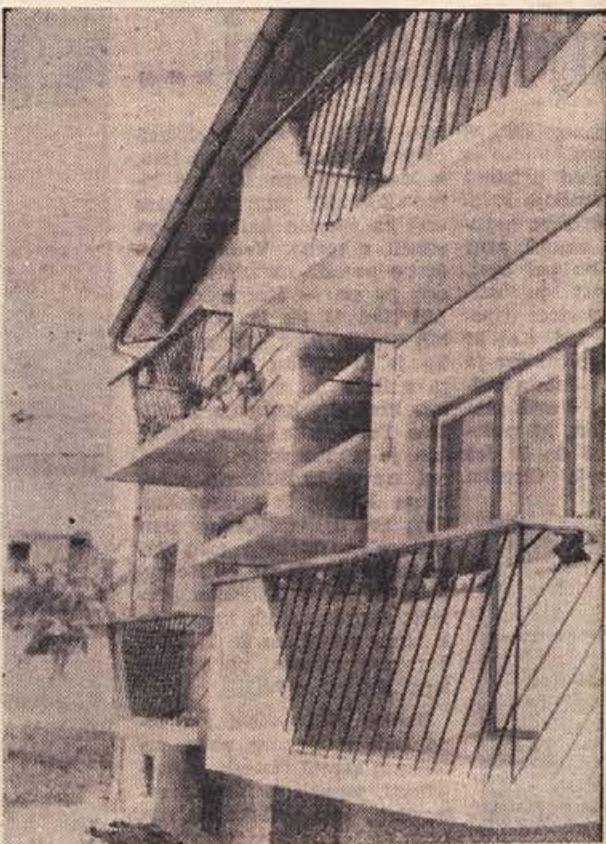
Nad 500 domačinov, predstavnikov družbenih in političnih organizacij in gostov se je 7. julija zbralo v Mostecu pri Dobovi, kjer so razvili prapor gasilskega društva, ki bo prihodnje leto praznovalo 40-letnico svojega obstoja in dela. V imenu občinskega odbora SZDL je zborovance pozdravil Vlado Deržič iz Brežic, o dejavnosti gasilcev in pomoči občanov kakor tudi o sodelovanju Socialistične zveze pa je spregovoril tajnik gasilskega odbora Ivan Molan. Ob tej priložnosti so tudi poudarili izredne uspehe, ki so bili doseženi z izgradnjo gasilskega doma, katerega otvoritev so

SVOJEVRSTEN REKORD

so dosegli v tovarni celuloze in papirja letos 28. maja, ko so skuhal 25-tisoči kuhalniki celuloze, odkar obstaja tovarna. Velik uspeh tega rekorda je tudi v tem, ker je bila to hkrati že 1134. kuha celuloze v letošnjem letu.

ko bodo prizadetim kmetovalcem (predvsem tistim, ki imajo stoodstotno škodo) preskrbeli seme (ajdo in ozimno semenje), odpisali letošnje davčne obveznosti in po možnosti nudili tudi denarno pomoč. V tej akciji je svojo vlogo našla tudi Socialistična zveza, ki bo organizirala prebivalstvo vse občine, da bo prizadetim pomagalo z deležem v pridelkih, prehrabnih predmetih in v drugačni obliki.

slavili preteklo leto, nabavo novih gasilskih pripomočkov in s podobnim. Sodelovanje in pomoč občanov pa sta najboljše predstavljena z gasilskim praporom, ki nosi 289 zlatih žebelčkov in je s tem dosežen svojevrsten rekord med prapori ostalih slovenskih gasilskih društev. Seveda niso nič manj pomembni stiki s Socialistično zvezo, ki je bila vselej in je še vedno organizator najrazličnejših dejavnosti, najsi gre za gasilce ali v druge namene.

Stanovanjske stavbe z balkoni so nedvomno okras slihernega mestnega naselja, zlasti pa se lepo prilagajo predelom, kjer so enonadstropne hiše. Brežiški arhitekti so izdelali nekaj posrečenih variant za take stanovanjske hiše, kot jo vidimo na sliki (posnetek je iz Brežic)

0 dopustih, vročini in...

Brežice, 11. julija ob 13. uri. Sonce silovito pripelja in Brežice so kot kotel. Vročina je neznošna. »Pišita o dopustih, povprašajta ljudi...« so nama rekli. Piši, če moreš! Ljudi skoraj ni, tisti, ki so, skoraj tečejo, da bi čimprej prišli v hladno senco. Midva pa stojiva, komaj drživa svinčnik v rokah in čakava. Tedaj nama sine rešilna misel. Kaj pa če... Tako je! Brž na delo!

V gostišču »Pri pošti« se je začelo najino poročanje. Prva žrtev je bila prijazna nakarica. Kazalci na uri so kazali petnajst minut čez eno, ko je po papirju zaškrpjal svinčnik. »Vročina je velika, žeja pa nič manjša. Največ prodamo piva. Gostov je precej. Imamo tudi 40-50 stalnih abonementov... Za dopust še ne vem. Verjetno bom ostala doma, kot vsa druga leta doslej. Imamo košček zemlje in dela nikoli ne zmanjka.« je povedala. IDA GRAMC iz Brežic je torej prva pripovedovala o dopustu. Najine oči so iskale — in

našle pri sosednji mizi JANE ZA SINKA iz Laz pri Jesenicah na Dolenjskem. Je na dopustu v Brežicah? Ne. Po poklicu je ključavničar in je delal pri montaži novega roto stroja v Krškem, zdaj pa se vrača domov. Vsako leto gre na morje, letos pa bo dopust preživel doma in se nato v Lazah zaposlil v ključavničarski delavnici.

Nobenega pravega dopustnika še nista dobila. Ne preostane nama nič drugega kot oditi Kam? V kavarno, kjer sva srečala MARIJO DUŠAK, učiteljico iz Sevnice z veliko potovalno torbo in majhnim kričačem Borisom. Ker sva ji ga pomagala utišati, je bila hitro pripravljena za pogovor. — »Na morje?« — »Ne, z morja! En teden sva bila z Borisom v Vodica pri Sibeniku.« — »Kakšno je morje?« — »Toplo in slano.« se je zasmejala. Zdaj pa gresta še v Cerklje za 14 dni.

»Kaj bova delala? Zela in pa seveda — kopala se bova.« Mali Boris, ki že skoraj sam

hodi, je silil naprej in pogovor je bilo konec.

»Kako je z dopustom?« sva vprašala tudi EDLJA BINKOVSKEGA iz Brežic, ki dela pri Radio-servisu. Letos na dopustu še ni bil in na žalost tudi ne bo šel. — »Zakaj pa ne?« sva bila računovodna. Odgovoril je na kratko: »27. julija grem k vojakom v Skopje.« — »Kaj pa kovanje? Ali Krka in Sava nista za osvežitev v teh vročih dneh?« — »Kopljem se ne dosti, raje pa lovim ribe v Savi. Pred 10 dnevi sem ujel soma, ki je tehtal 16 kg. Sicer pa najbolj prijemljejo mrene.«

Najin čas je potekel. Ključavničarji se naju še drugi opravki. Poslovila sva se od vabe če hladne kavarne in stopila na žgoče julijsko sonce in skoraj sva zavidala vsem tistim, ki se zdaj koplejo v slanem morju ali sladkih rekah, in tistim, ki uživajo gorski zrak.

IVAN ZORAN
JOZE SPLIHAL

Krajevne poti na območju Loke

Na loškem območju je več poti zlasti v gorska naselja. Poti v Okroglicu ter na Zirovnico sta še tako dobri, da je mogoč prevoz z vprežno živino. Slabi pa sta poti v Radež in Celovnik. Pot v Radež je na več krajih strma

in tudi skalovita ter je na nekaterih mestih potrebna popravila, da bi bila sposobna vsaj za lažji prevoz. Najslabša pa je pot v Celovnik, ki je speljana po senci in je po dežju več dni neuporabna.

SEVNIŠKI VESTNIK

Kovinsko podjetje Sevnica

Je bilo ustanovljeno 1. julija 1962. V začetku je imelo le zasilne prostore v Florjanski ulici, kljub temu pa je bilo delavno, saj je s 6-članskim kolektivom ustvarilo do konca lanskega leta kar 6 milijonov dohodka. Podjetje se je preselilo v prostore bivše sodarske delavnice, ko je bila leta likvidirana. Tu ima mnogo boljše prostore in ugodne perspektive za izboljšanje produktivnosti. Kovinsko podjetje opravlja vsa kloparska dela, izolacije streh, strešne in ventilacijske naprave. Sedaj iz-

deluje izolacije in ventilacijske naprave za Koptarno, izvršilo pa je tudi vsa potrebna dela pri novi žoli v Sentjanžu. Sklenjeno ima pogodbo za vsa kloparska dela pri novi žoli v Sevnici.

Podjetje vodi strokovnjak tovarništrijer, ki je izjavil, da imajo z 11 delavci v načrtu 12 milijonov dohodkov. Skušajo dobiti tudi prodajne prostore nad sedanjo delavnico, veliko skrbi pa imajo kadri, ker je za to stroko dela med mladino premalo zanimanja.

S. ŠK.

Žetev v polnem razmahu

6. julija so na belokranjskih žitnih poljih zopet zabrneli kombajni. Na področju Kmetijske zadruge Crnomelj žanjejo žito štirje stroji. Dva kombajna delata v okolici Crnomlja, dva pa v okolici Dragatuša. Kmetijskega tehnika tovariša Kureta sem nika lahko pove za upravljalca Dolenjskega lista o letošnji žetvi in pridelku pšenice.

— Kako poteka žetev s kombajni?

— Letos ima naša zadruga na voljo 4 kombajne za žetev pšenice privatnikom. Kmetovalce smo obvestili kje in kdaj bomo želi. Tako so bili vsi točno seznanjeni, ob katerega dne in približno ob kateri uri bo prišla na vrsto parcela tega ali onega. Nobe njih razburjanj ni bilo, kdo bo prvi na vrsti, kot je bilo to

prejšnja leta, ko je prišlo skoraj do pretepotov.

— Katere sorte pšenice so letos najbolj uspevale?

— Na področju naše zadruge je dala nedvomno najboljšo pridelke vrsta san pastore. Katera je bila najs. absa? To je bila francoska sorta Etoile de Choisy. Ta je imela namreč največ gluhih ali prestreljenih klasov. Tako pravilno klasom, ki jim manjka zrnje. Računam, da je pri tej sorti manjkalo nad 25 odstotkov zrnja.

— Kakšen bo letošnji pridelok pšenice?

— Kot vse kaže pridelok pšenice v povprečju ne bo večji od 20 do 25 stotov na hektar. Malo, kajne? V splošnem bo pri nas letos precej slabši pridelok kot prejšnja leta, saj ponekod ni večji od 10 do 15 stotov na hektar.

— Zakaj pšenica letos ni bolje uspevala?

— Brez dvoma je glavni vzrok letošnja močna zimska pozoba. Pretežno so pšenice zelo redke in močno zaplevljene. Prav letos je prišlo do izraza pravilno gnojenje in škropljenje proti plevelom. Pšenica, ki je bila dovolj pognojena z umetnimi gnojili in škropljena, je boljše uspevala. V takih primerih bo pridelok tudi nad 40 stotov na hektar, morda celo 50.

— Katere sorte prevladujejo na tem področju?

— Na naših poljih je mešanica raznih sort. Tudi to je vzrok za majhne pridelke. Dobra semenska pšenica ni nikoli predraga! Samo svinčnik in gospodarski račun nam prav letos pokažeta, kako se izplača pravilno gnojenje in škropljenje proti plevelom.

Jože Skof

Strokovni sindikat družbenih dejavnosti

1. julija je bil v Crnomlju občni zbor sindikata družbenih dejavnosti, ki so se ga udeležili člani izvršnih odborov podružnic. V glavnem so razpravljali o vlogi tega strokovnega sindikata; skrb za izboljšanje služb te dejavnosti in pravilno nagrajevanje ter strokovno izpopolnjevanje sta

NOVICE CRNOMALJSKE KOMUNE

osnovni nalogi. Poudarili so, da je že dovolj besedičenja o statutih gospodarskih organizacij in je treba pritiči z resnejšim delom na tem področju.

Izvolili so 7-članski upravni odbor, ki naj bi v kratkem izdelal delovni program. Za predsednika je bil izvoljen tov. Janez Kramarič, za tajnika pa France Magister.

J. S.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

Zakaj ni rib na trgu

Tako vprašujejo občani v Crnomlju iz dneva v dan. »Včasih je bilo vsaj nekaj rib, sedaj pa nič. Vi, ki ste na občini, uredite tudi to! Dobljica, Lahinja in Kolpa so tako bogate rib, potrošnik jih pa nitj ne vidi!« To je le nekaj izjav občanov, ki si včasih za spremembo zažele rib. Torej mrežo v vodo in problem bo rešen! Napolniti je treba akvarije, ki so že urejeni, in potrošniki si bodo po lastnem okusu izbirali ribe. Precej ljudi, ki imajo dieto, si zaželi te vrste

mesa. V zadnjih letih je bilo v belokranjske vode spuščeno nad 200.000 rib. Te vode so bogate s krapji, kleni, šljami in platicami. Belokranjske vode morajo postati vode za gospodarsko ribarjenje. Prav bi bilo, da bi pristojni svet občinske skupščine razpravljal o tem in zadolžil ribiške družine za gospodarski odlov rib v smislu družbenega plana občine. Čemu bi bili potrošniki in gostilne brez rib na jedilnem listu?

J. S.

V nedeljo nikar ne zamudite »Semiške ohceti«

SEMIČ — BELA KRAJINA VABI!

Veliki beli lepaki vabijo po Ljubljani, Novem mestu in drugih dolenjskih krajih na USTNI ČASOPIS in na SEMISKO OHCET; oboje bo v Semiču, največjem vinogradu sončne Bele krajine, to soboto in nedeljo!

Zakaj gre pravzaprav? Turistični delavci in odborniki množičnih organizacij v Metliki in Semiču bi radi oživel stike Ljubljančanov, Novomeščanov in drugih delovnih ljudi s prebivalci gostilne Metlike in Semiča. V soboto zvečer ob 20. uri bodo priredili novinarji Ljubljanskega dnevnika v kino dvorani prosvetnega društva JOZE MIHELČIČ v Semiču USTNI ČASOPIS, na katerem bodo spregovorili o vseh vprašanih, ki zanimajo Semičane.

V nedeljo zjutraj pa naj bi oživila predvojna tradicija posebnega vlaka iz Ljubljane v Belo krajino. Ob 6. uri zjutraj bo tak vlak odpeljal iz Ljubljane in bo prispel v Metliko ob 9. uri. Gostom bo na voljo ogled Belokranjskega muzeja, seznanili se bodo lahko z drugimi zanimivostmi tega starodavnega mesta ob Kolpi, ki bo mnoge izmed njih zvalila tudi v svoje tople valove. Ob pol dveh popoldne bo poseben vlak odpeljal iz Metlike v Semič. Tu se bo pod 600 let staro lipo v Gorenjcih začela ob treh popoldan SEMISKA OHCET. Predstavila jo bo folklorna skupina PD »Jože Mihelčič«, sodelovali bodo pa tudi plesalci iz Adlešič in metliški tamburaši. Po prireditvi bo zabavno popoldne, na katerem bo vsak lahko poskusil tudi na računju pečene jančke. Za dobro voljo bo poskrbel kvintet Horvat iz Birčne vasi, da pa ne bo manjkalo odlične semiške kapljice, ni menda treba posebej pripovedovati. Če bi bilo slučajno slabo vreme, bo semiška ohcet v kino dvorani. Iz Semiča se bo vračal poseben vlak v Ljubljano ob 21. uri.

V Ljubljani prodaja vozovnice za ta vlak Turistični transportni biro JZ, Titova 32. Novomeščani lahko pridejo v Semič z opoldanskim vlakom, vrnejo pa se z rednim večernim vlakom.

Semičani bodo imeli v nedeljo še posebno slavo: njihova sekcija Avtomoto društva Crnomelj bo priredila propagandno vožnjo na progi Semič—Tajčbirt—Crnomelj—Gradac—Semič. Le če bi deževalo, te prireditve ne bo.

Spominu padlih junakov

Po končani vojni je ostalo veliko grobov, za katere se ni vedelo, kdo počiva v njih, za marsikoga pa tega tudi ne bodo nikoli vedeli. Tudi na območju organizacije Zveze borcev Trška gora sta ostala dva taka grobova: eden na Trški gori pri cerkvi, drugi pa v gozdu za Ždinjo vasjo. Organizacija ZB Trška gora

je sklenila prenesti posmrtno ostanke neznanih padlih borcev v skupni grob na pokopališče v Ždinji vasi. Na letošnji dan borca so člani ZB tega terena opravili kratko žalno svečanost in se tako oddolžili neznanim partizanom.

Na sliki: Ob prekopu padlih junakov naše revolucije.

TREBNJE: skrb za ostarele kmete

Kadarkoli razpravljamo o podružbljanju zemljišč, vselej vedno znova naletimo na socialne probleme ostarelih kmetov, ki ostajajo samj na svojih malih, nedonosnih posestvih. Ti ljudje, ki jih ni malo, upravičeno čakajo na pomoč skupnosti, da bi lahko mirno preživeli večer svojega življenja.

Na nedavnem posvetovanju o perspektivah razvoja kmetijstva v občini Trebnje, ki so se ga udeležili tudi republiški in zvezni poslanci, je bil sprejet sklep, da mora bodoči 7-letni gospodarski načrt zajeti tudi podrobno sliko o kmetijskem prebivalstvu z vsemi važnimi podatki. To naj bo podlaga za nadaljnje načrtno podružbljanje zemljišč. Anketo o tem vprašanju bo speljala kmetijska zadruga s svojim strokovnim kadrom. Zbrala bo

podatke o starosti ljudi, o velikosti zemljišč in njihovih katastrskih dohodkih, o premoženskih razmerah otrok in o drugih dohodkih, ki vplivajo na socialno stanje kmetov. Ugotoviti bo treba, koliko naj bi prispevala občina v poseben sklad, iz katerega bodo upravičencem izplačevali primerne preživnine. Po predračunih kmetijske zadruge, ki naj bi do leta 1970 vložila za nakup 2300 hektarov zemljišč 292 milijonov dinarjev, bi odpadlo kakih 80 milijonov za nakup zemlje od socialno ogroženih kmetovalcev. Ta denar naj bi šel v poseben sklad, iz katerega bodo potem vsak mesec izplačevali preživnine. Po prvih ocenah bi v občini zato potrebovali na leto približno 50 milijonov dinarjev. Celotne razlike občina sama ne bi zmogla. Če želimo enakome-

TREBANJSKE NOVICE

dek že tako manjši, socialno prizadetih ostarelih kmetovalcev pa je prav tu več kot drugod.

Treba pa bo omogočiti tudi boljše pogoje mladim ljudem, ki ostajajo na kmetijah. Dobro vemo, da bi mnoga zemljišča tudi v manj ugodnih pogojih dajala še zmerom več za narodno gospodarstvo kot dajejo gozdovi, posebno še, če bi njihovo proizvodnjo pravilno usme-

rili. Dobro vemo, da dajeta na primer plemenska živinoreja in semenski krompir lepe dohodka, zaradi svojih posebnosti pa zahtevata višje lege. Povečanje zemljišč do zemljiškega maksimuma v hribovitih predelih, morebitna arondacija zemljišč takih kmetovalcev in usmeritev v proizvodno specializacijo z manj kulturami, vse to bi pocenilo strojne usluge zadruge, kmetje pa bi dobili več zanimanja za višje in trdnje oblike sodelovanja s svojo zadrugo.

Pozdrav iz Jastrebarskega

Zvonko Kuhelj iz Kočevja, Vili Salmič iz Krškega in Danijel Petje iz Sentjanža, ki služijo vojaški rok v Jastrebarskem, pozdravljajo dolenjske fante in dekleta, ki se jih pogosto spominjajo in jim pošiljajo tople pozdrave.

GRADAC, njegove skrbi in težave

Na predlog odbornikov občinske skupščine v Metliki so se v posameznih krajih metliške občine začeli sestanki z volivci. Prvi tak skupni razgovor vaščanov in predstavnikov političnih ter družbenih organizacij, zastopnikov podjetij ter društva je bil pred kratkim v Gradcu. Udeležil se ga je tudi predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar, predsednik ObO SZDL Ivan Zele, tajnik in načelnik gospodarstva v občinski skupščini, predstavniki gospodarskih organizacij in nekateri odborniki občinske skupščine.

Novitve Rdečega križa Slovenije. Prav bi bilo, da bi ta znameniti dogodek počastili s tem, da bi dobil Gradac pitno vodo. Republiški odbor RK in okrajni odbor RK soglašata s tako pobudo, ki jo je dala zadnja občinska konferenca Rdečega križa v Metliki. Potrebni so dobri načrti, prizadeven gradbeni odbor in močna pomoč vaščanov s prispevki in z delom, pa bi šlo! Od 3 možnosti za napeljava vode naj bi sprejeli tisto, ki govori o priključku vodovodnih cevi za Gradac na črnomaljski vodovod. Če bo ta upravičena prošnja in zahteva Gradčanov našla razumevanje pri pristojnih organih v okraju in republiki, bi lahko do julija 1964 že tekla v Gradac pitna voda.

Drugo vprašanje, ki so ga vaščani tokrat načeli, je ureditev prosvetnega doma. Stavbo je treba preurediti, preplekati in ji pomagati do

odra. Lani so uredili in popravili elektriko, še prej streho, letos pa je treba dela dokončati in imenovati upravitelja doma, da bo skrbel za vzdrževanje. Zdaj nimajo ljudje v Gradcu ne kina in ne kulturnih prireditev, čeprav obstaja prosvetno društvo, ki je znano po aktivnosti. Podjetja in organizacije so za to že prispevale precej denarja, svoj delež pa naj bi dali tudi prebivalci, da bo konec večnih skrbi o domu. Do rajevnega praznika nameravajo dokončati plesarska dela, potem pa se bodo lotili še odra.

Letos namerava Splošno trgovsko podjetje Metlika preurediti lokal in izboljšati notranjo opremo v Gradcu. Dela bodo veljala približno

METLIŠKI TEDNIK

3,5 milijona dinarjev, gotova pa bodo do 26. novembra, občinskega praznika Metlike. Prebivalci bi radi tudi stalno oskrbo s kruhom; to pa bo mogoče šele, ko bo v Metliki začela obratovati nova parna pekarna. Ljudje so pograjali delo v trgovskem lokalu KZ Metlika, kjer ima »Janez« večkrat zaprto kot odprto med delovnim časom, izven delovnega časa pa spet odprto! Tudi ljudje naj bi upoštevali obratovni čas in hodili v trgovino takrat, ko je po urniku odprta!

Težave imajo tudi z mesom. Dobivajo ga dvakrat na teden, vendar tako pozno, da j. včasih vsled vročine prav neužitno. Mesarija, ki dobavljajo v Gradac meso, naj bi poskrbela, da bo blago pravi čas v mesnici in da gospodinje ne bodo zamujale časa z nepotrebnim čakanjem.

Ko bo dograjena gorjanska cesta, bo zboljšana tudi povezava Metlike s Crnomljem; tudi Gradac bo zaradi tega moral razmisliti o turizmu. Gradaški grad bo treba nekoliko popraviti in

urediti vsaj nekaj sob za tuje. Grad je zgodovinska zanimivost, njegov park pa je nekoliko zapuščen. Posebno znamenita je grobnica — mavzolej, pred uničenjem pa bo treba zavarovati tudi grajske rove in klet. Iz republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti je zagotovljenih 200.000 dinarjev, ta znesek pa naj bi prispevali tudi občinska skupščina in vaščani z materijalom in delom. Vaščani bi radi asfaltirali tudi pot iz vasi do železniške postaje, dolgo kakih 300 m. Če bo denar, bodo to lahko uresničili.

Na posvetovanju so se pomenili tudi o morebitni združitvi podjetij MARMOR in PECARIJA Gradac, saj sta obe v gradbeni stroki. Razširili naj bi svojo dejavnost še na teracerstvo, saj take stroke ni daleč naokoli. Skupna uprava bi pocenila stroške, primerno vodstvo, dobra komercialna in tekoče računovodstvo pa bi lahko omogočilo dobro poslovanje. Seveda morajo o tem razpravljati delavci obeh kolektivov sami

in skupno s svojima upravnima najti najboljšo rešitev. Kraj potrebuje tudi kovačijo in še kakšno drugo delavnico. Kazalo bi tudi urediti žago za rezanje lesa, kritizirali pa so, da so novi prostori pri Pečariji predolgo čakali na streho.

Za zaključek sestanka so se pomenili še o proslavi za krajevni praznik Gradca, ki bo 26. julija. Po krajšem kulturnem sporedu bodo na proslavi razdelili odlikovanja borcem NOB.

Odrptih vprašanj torej ne manjka; da bodo prej ali slej rešena, bo potrebno prizadevno delo vseh vaščanov in pomoč občinske skupščine v Metliki. Prav zdaj, ko se že pripravljamo na 20. obletnico II. zasedanja SNOS in na ustanovitev Rdečega križa Slovenije, pa bi bilo zares primerno, da dobi Gradac trajen spomenik na leta naše revolucije. Ljudje bodo najbolj zadovoljni, če bi bil tak spomenik vodovod, dokaz resnične skrbi za blagostanje tega kraja.

IVO LIKAVEC

Veselo vzdušje v Žužem berku

Spominu Ivana Robka

Letošnja proslava krajevne praznika v Žužemberku je bila prav svečana. Razen domačega praznika smo počastili tudi 20-letnico ustanovitve prve motorizirane enote narodnoosvobodilne vojske v Sloveniji. Srečanje domačinov z borci in gosti — predstavniki združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije, tolkorno skupino iz Mojstrane in kvintetom iz Tržiča bo ostalo nepozabno.

Proslava, na kateri se je v soboto, 13. julija, po 15. uri v Žužemberku zbralo več sto ljudi, je obudila spomine na slavne dni narodnoosvobodilnega boja; počastili smo spomin padlih borcev NOV in žrtev fašističnega nasilja, pregledali smo gospodarske in druge uspehe Žužemberka ter Suhe krajine, hkrati pa

smo manifestirali naše tovarištvu in enotnost za nadaljnji boj in naš bodoči gospodarski, kulturni in vsestranski ostali napredek. Še posebej nam bosta ostala v trajnem spominu srečanje in skupno proslavljanje s predstavniki Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije, najlepše vtise pa je zapustil tudi kulturni spored gostov iz Mojstrane in Tržiča.

Proslavo je začel predsednik domače krajevene organizacije Zveze borcev Franc Gorinšek. O pomenu krajevnega praznika je govoril odbornik občinske skupščine Jože Gosenca, ki je med drugim omenil delež Žužemberka v NOV ter gospodarski in politični napredek Suhe krajine v socialistični graditvi. O vlogi šoferjev v NOV

in o programu Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije je nato govoril predsednik okrajnega združenja šoferjev Ljubljana, med njegovim govorom pa so člani organizacije odnesli vence na grobnico in spomenik padlih junakov, borcev NOV in žrtev fašističnega nasilja na Cviblju. Sledil je program žužemskih mladincev in pionirjev, folklorna skupina iz Mojstrane pa je nastopila s pestrimi točkami in zelo požvela ves spored. Nastopil je tudi priznani tržiški kvintet; goste smo navdušeno pozdravili in bili zares veseli krepkega deleža, ki so ga prispevali proslavi s kakovostnim spredom.

Slavje se je ob veseljem srečanju starih znancev in dragih gostov ob ubujanju spominov in s petjem in v sproščnem tovariškem veselju zavleklo pozno v noč.

8. julija so v Skočjanu pokopali aktivista in borca NOV, tovariša Ivana Robka, rezervnega kapetana, ki je nenadoma umrl zaradi kapi. Pokojni Ivan je živel pri svojem bratu heroju Vinku, umrl pa je star šele 53 let. Na zadnji poti so ga spremljali sorodniki, sošolci in aktivisti OF, predstavniki krajevnih organizacij ZB iz Straže, Skočjana, Smarjete in Novega mesta, kakor tudi predstavniki množičnih organizacij in številni domačini. Zalostinke je igrala novomeška godba na pihala, govorniki pa so poudarili zasluge pokojnega aktivista OF in NOV. Ivana Robka so pokopali poleg pokojne matere, ki je bila prav tako zasužna slovenska žena.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Po poteh udeležencev II. zasedanja AVNOJ

V počastitev II. zasedanja AVNOJ, na katerem so bili položeni temelji nove Jugoslavije, prirejajo taborniki vse Jugoslavije letošnjo največjo taborniško akcijo »Po poteh udeležencev II. zasedanja AVNOJ«.

Na tej zvezni taborniški prireditvi sodelujejo tudi taborniki novomeškega oddela. Akcija sestoji iz rednih letnih taborenj taborniških enot iz vse domovine. Tabori so v okolici Jajca, Mrkonjić Grada in Sipova.

Novomeški taborniki so postavili svoje plateno naselje v okolici Sipova, ki je 18 km oddaljeno od Jajca. Taborjenje je od 16. do 30. julija. Osrednja prireditve akcije bo 27. julija v Jajcu, kjer se bodo zbrali vsi taborniki. Na to centralno proslavo bodo prišli iz svojih taborov v partizanskih kolonah, podobnih tistim, ko so prihajali v njih pred 20 leti udeleženci II. zasedanja AVNOJ. Na proslavi, ki je hkrati posvečena dnevu vstaje naroda Bosne in Hercegovine in Hrvaške, bodo taborniki razen kulturnozabavnega programa priredili spominsko II. zasedanje AVNOJ.

Namen akcije je, da se čim več tabornikov na najprimernejši način seznanj z dogodki, ki so potekali na II. zasedanju AVNOJ. Prav tako pa ima akcija namen pričarati udeležencem vso veličino in pomen dogodka za sedanje in nadaljnje življenje nove Jugoslavije in njenih narodov.

Taborniki iz vseh krajev Jugoslavije se bodo med seboj spoznali in izmenjali izkušnje taborniških veščin. Prav tako bodo spoznali prirodne lepote teh krajev in se srečali z ljudmi, ki so imeli pred 20 leti v gosteh odposlanec vseh naših narodov. Akcija bo hkrati spodbudna za nadaljnje delo v taborniški organizaciji in za še večje vključevanje mladine v to priljubljeno organizacijo.

Udeležbo novomeških tabornikov na tej akciji je podprla občinska skupščina Novo mesto, za kar se ji taborniki najlepše zahvaljujejo!

Srečanje z Abrahamom

Nedavno je slavil 50-letnico življenja kulturno-prosvetni in družbeni delavec ter vodja izobraževalnega centra v »Farmisovemu obratu« Krka v Novem mestu tovariš BOGOMIL LILIJ. Rodil se je na Dolenjskem, življenjska pot pa ga je vodila na Primorsko, kjer je delal med drugim soustanovitelj muzeja in študijske knjižnice v Novi Gorici in Postojni, razen tega pa vnet sodelavec

pri Svobodah in PD. Ko se je vrnil v Novo mesto, je bil dalj časa referent za prosveto in šolstvo pri ObLO, zgodaj pa se je vključil tudi v dejavnost Ljudske tehnike, kjer je bil član raznih odborov in komisij. Prijatelji ga predvsem poznajo kot navdušenega fotoamaterja in organizatorja številnih razstav v novomeški občini. Ob njegovem jubileju mu želimo, da bi dočkal še mnogo zdravih in uspešnih let.

— mtr —

Odlikovani borci in aktivisti

7. julija je bila v Smarjeti večja proslava. Najprej so na pokopališču ob navzočnosti domačinov in zastopnikov vseh organizacij počastili spomin vseh padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja; več žalostink je zapel pevski zbor, bilo pa je tudi nekaj recitacij. Govornikom se je pridružil tudi tovariš Jože Martincič, naš rojak iz Franjeva, ki je tudi letos spet obiskal prelepe Smarješke Toplice. Med drugim je omenil, da so jugoslovanski narodi upravičeno ponosni na svoje velike pridobitve. Po govorih so položili na grobove vence, tak venec pa so odnesli zastopniki organizacij tudi na grobnico v Slape pri Klevežu. Popoldne je bila slavnostna akademija, na kateri je govoril predsednik Franc Prusič o pomenu dneva borca in dneva vstaje. Tudi na to proslavo so povabili tovariša Martinciča, ki je med drugim omenil velike

uspehe naše rasti, za kar se moramo zahvaliti predvsem naši enotnosti in dobremu vodstvu. Predsednik krajevnega odbora ZB NOV je nato razdelil 41 tovarišem in tovarišicam z našega področja odlikovanja za njihove zasluge v narodnoosvobodilni vojni. Predstavniki organizacij so toplo čestitali odlikovancem, ki so bili priznanja zelo veseli.

Žužemberk: več kot lani

Kljub letošnjemu pomanjkanju umetnih gnojil so v Žužemberški zadrugi presegli lansko prodajo umetnih gnojil. Interes za nakup umetnih gnojil je bil letos izreden, ker je zaradi pomanjkanja stajle zmanjkalo tudi hlevskega gnoja. Razen tega so se kmetovalci prepričali o koristnosti umetnih gnojil.

M. S.

ZA DAN VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA
POŠILJAMO ČESTITKE VSEM VODITELJEM,
BORCEM IN AKTIVISTOM NASEGA BOJA
ZA SVOBODO
IN POZDRAVLJAMO
VSE DELOVNE LJUDI NASE DOMOVINE!

OBČINSKA SKUPŠČINA
NOVO MESTO

Ordred z mulo in kotlom ...

Krajevna organizacija SZDL Soteska-Polje vabi prebivalstvo bližnje in daljnje okolice na proslavo v počastitev dneva vstaje, ki bo v nedeljo popoldne ob 15. uri. Slavja se bo udeležil tudi partizanski odred z orožjem, mulo in kotlom, kar bo posebej za mladino in otroke zelo privlačno. Prav tako bo nudil kulturni spred zelo zabavo vsem, ki bodo v nedeljo popoldne prišli na proslavo dneva vstaje KO SZDL Soteska-Polje!

Novomeška kronika

• Sprehajališče za kopalščem na Loki se že dolgo ne more več tako imenovati. Brezobzirni kolesarji in mopedisti divjajo po njem ob vsakem času, da si skrajšajo pot iz Bršlina v mesto. Starejši ljudje in matere z otroki, ki pridejo na sprehod, se upravičeno bojijo, da se ne bi kdo zaletel v njih. Ali je pot zopet odprta za promet, ki je bil po njej že prepovedan? Dobro bi bilo, da bi miličniki obiskovali tudi ta predel Novega mesta in kršitelje prepovedi primerno kaznovali.

• Pot z Grma v Smihel je v zelo slabem stanju in ponoči brez prave razsvetljave. Ker je po poti precej promet, bi moral poskrbeti za boljše ureditev, saj je v deževnem vremenu na nekaterih predelih skoraj neprehodna.

• Na cestni proti Bršlini stoji na pločniku že dalj časa precej velika skala, za katero se

nihče ne zanima, da bi jo odstranil. Skala bi bila lahko usodna pri morebitni prometni nesreči. Zaradi stalnega vstopanja zemlje na pločnik bi bilo dobro, če bi pločnik primerno zavarovali.

• ot v Ragov log pod Grosovo vilo je precej zarasena in tudi klopi na tem predelu sprehajališča so v slabem stanju. Ker hodi precej Novomeščanov tuj s te strani v gozd, bi ga morali prav tako urediti kot pri dohodu z mestne strani.

• Vodnjak na Glavnem trgu je še vedno zanemarjen in je okoli njega vse mokro. Skrajni čas je že, da bi ga nekoliko uredili. Sam vodnjak je bil zgrajen za okras Glavnega trga, kar pa v trenutnem stanju nekakor ni. Najlaže bi se ga dalo tako popraviti, da bi voda ekla vanj in ne okoli njega!

• Gibanje prebivalstva: rodili sta Anica Kobe iz Novega mesta, Cesta komandanta Staneta 9 - Tatjana in Franciška Segar iz Novega mesta. Kandiljska 2 - Igorja. - Porok ni bilo. - Umrl je Viktor Kozina, upokojenec iz Novega mesta, Prešernov trg 5, 82 let.

Komu je to podobno

V pozni nočni uri je šla iz nekega gostišča v mestu skupina moških. Precej okajani so se ustavili pred nizko pritlično hišo in pod okni spustili odveč zauzite tekočino ...

Enake prizore nudijo vsako nedeljsko jutro tudi posčne vrste sledovi v Citalniški ulici. Človek se nehote vpraša čemu to, ko ima goščišča vendar tudi stranišča. In komu je to sploh podobno?

Seveda ne velja to le za nedeljsko jutro in našete kraje, temveč lahko opazimo podobne znake vsake kulture: pijancev marsikje v mestu ...

V „delavnici“ bodočih vojakov

Dolenjski vlak je že počasi sopihal po velikem ovinku proti Ljubljani, ko sem se se v podobnem stilu vzpenjal po hribu nad postajo Veliki Gaber. Starka, ki je počivala ob poti, je z roko pokazala na sosednji hrib: »Tamle gor so tisti mladi vojaki.« Na visokem jamboru sem zagledal plapolajočo zastavo in nad grmovjem vrsto belih šotorov, osvetljenih od sonca. Tabor pripadnikov predvojaške vzgoje, v katerem se urijo mladinci iz občin Trebnje in Novo mesto, je bil le nekaj deset metrov stran.

Puška

je osnovno orožje ...

Ob prihodu v tabor se mi je zdelo, da sem prišel v popolnoma zapuščen naselje. Pogledal sem v šotore. Vsi so bili lepo urejeni, le v enem ali dveh so bile na postelji brisače mladincev, ki jih je pri pospravljanju prehitel dnevni red.

Z jase pod taborom so prihajali glasovi. Dva voda sta praktično spoznavala tistih nekaj stávkov, katere dobro poznajo vsi pripadniki predvojaške vzgoje in vojaki in ki

se začertjajo s puška je osnovno orožje, ki ... in tako naprej. Nekaj mladincev je ležalo s puškami za izkopanimi grudami zemlje in merilo v tarčo, drugi pa so se zamaknjeno ukvarjali z gledačami, s tablami za pravilno merjenje in z univerzalnimi mušicami, pripomočki za učenje pravilnega streljanja s puško.

Komandant tabora, rezervni kapetan I. klase Ivan Avbar je ležal z mladinci v travi in jih nadzoroval z ortoskopom, posebno pripravo za oceno merjenja. Kmalu sva bila sredi živahnega razgovora.

V taboru je nad 200 mladih delavcev, vajencev in kmetov iz občine Novo mesto, starih 17 in 18 let. Tu bodo preživeli 14 dni in se seznanili z osnovnimi predvojaške vzgoje. Razdeljeni so v dve četi, v prvi in drugi letnik, poseben vod pa sestavljajo bodoči vojaški šoferji, ki bodo na taboru nekaj dni manj kot drugi.

Samouprava ni le beseda!

Cete se razdeljene na vode, ki jim poveljujejo komandirji ali poveljniki vodov, rezervni podoficirji

J.I.A. Vsak komandir sproti ocenjuje svoje mladince. Naša družbena ureditev ima svoj odmev tudi na taboru predvojaške vzgoje. Stirje mladinci iz vsake čete s komandantom tabora sestavljajo upravni odbor tabora, ki razpravlja o vseh važnejših problemih in o ureditvi življenja. Prav tako imajo tudi četne svete, v katerih sta po dva člana vsakega voda, in vodne svete, v katerih sodelujejo vsi mladinci. Samouprava ni le besedičenje, temveč izredno važna resničnost, saj mnogi mladinci prvič sodelujejo v samoupravnih organih in tako spoznavajo temelje skupnega reševanja določenih problemov.

Dnevni red je precej obširen, saj poteka od pol petih jutraj do devetih zvečer. Od šestih do enih

popolne so učne ure, po kosilu pa je dveurni počitek. Popoldne je rezervirano za dodatne učne ure, šport in predavanja, po večerji pa imajo mladinci dve uri prostega časa.

Pogovori med odmorom

Vsaka učna ura traja 50 minut, sledi pa ji desetminutni odmor ali s'kik pavza, kot se reče odmoru po vojaško. Takrat se mladinci zberejo v senci dreves in se pogovarjajo o življenju v taboru, o spominih na dogodke v svetlini in si pripovedujejo smešnice. Največ pikrih je moral pospraviti dan Cigan Vinko Brajdčič, ki ga je ob vsakem odmoru zaneslo proti meji tabora. Za grmovjem je bila namreč njegova mlada s'boljša polovica, ki ji je v Prečni postalo dolgčas po možu, bodočem vojaku. Prišla je za njim in potrpelivo čakala. Vse prigovarjanje pa ni moglo zadržati med sovrstniki in tako je opoldne komandant mo-

Še enkrat dobro pomeri, smer ni dobra!

Ribiški naraščaj pri Strugi

Na jasi ob Krki blizu Struge je zlaslo pred dnevi plateno naselje, v katerem domuje nad 60 mladih športnih ribičev iz cele Slovenije. Navadno tih jasa se je spremenila v živahen taborni prostor, na katerem po ves dan svigajo ribiške vrvice v daljavo in proti ciljem. Bodoči športni ribiči in trenerji skušajo pod vodstvom starejših vzgojiteljev pridobiti čim več znanja, da bi na zaključnem tekmovanju pokazali svoj napredek.

Tekmujejo v šesterboju, v metih obtežnika in umetne muhe v dalavo, v cilj arnberg in v skishu, posebni disciplini, pri kateri je treba zadeti pet tarč iz različnih razdalj. Vsako dopoldne imajo treninge, popoldne pa se kopeljejo, igrajo in lovijo ribe. Misli si, da je njihovo glavno delo lov, vendar je na tem taboru malo drugače. Ker se izpopolnjujejo v

športnih ribiških disciplinah, imajo lov le za zabavo. Seveda se tudi v tej disciplini razvija nerudno tekmovalstvo, ker si lahko za nagrado vsak sam speče ribe, ki jih ulovi.

V petek in soboto je bilo še posebno živahno. Na sporedu so imeli končna tekmovanja, ki naj bi pokazala, kdo je na taboru pridobil največ znanja.

Trener ljubljanskega ribiškega naraščaja Lado Tinta je za trenutek prekinil tekmovanje pri metu v daljavo in povedal, da sodeluje na tekmah 42 mladincev in mladink.

»Prijetno je opazovati velik napredek mladih članov, ki dosegajo zelo lepe rezultate. Največ napredka so pokazali mladinci iz Murske Sobotice, ki so bili pravi začetniki. Mnenja sem, da je prav ta tabor dokazal pravilno smer našega vzgoje. Struga je zelo primeren kraj za taborjenje, lov in učenje, vendar moramo paziti na mlajše, ker je Krka precej nevarna za kopalce, ki ne znajo najbolje plavati,« je še povedal.

Resna obraza komandanta tabora Karla Tekauca in funkcionarja ribiške zveze Slovenije Janca Marinka sta me za trenutek zadržala, vendar le za trenutek. Ze prve besede so ju odtegnile od resnosti pri ocenjevanju metov v cilj tarče arnberg in bili smo sredi živahnega razgovora:

»To je prvi mladinski tabor in prepračen sem, da bomo s sredstvi, ki smo jih vanj vložili, dosegli lepe uspehe. Res je veliko dela s takim taborom in tudi veliko skrbi, vendar je prvi uspehi kažejo, da naš trud ni bil zaman. Veseli smo, da so nam razne organizacije prisločile na pomoč, veliko pa so nam pomagali tudi tovariši iz Ribiške zveze v Novem mestu. Vse nam gre dobro: organizacija, hrana, ambulanta, ki jo vodi podpolkovnik dr. Derganc in življenje na taboru, ki je zelo pestro,« je še dejal tovariš komandant, na katerega so še čakali nestrpni tekmovalci, da o nadslednjem tekmovanju.

Tovariš Janez Marinko me je povabil na sprehod po taboru in pogovarjala sva se naprej. Povedal je, da je s taborom zelo zadovoljen in tudi mladi so navdušeni. Včasih je seveda malo negotovanja nad strogo disciplino in nadzorstvom, vendar brez tega ne gre. Potem mi je ves navdušen povedal, da sta na taboru tudi dva člana mladinske reprezentance Slovenije in članica državne ženske reprezentance. Odrgrali smo jih od tekmovanja in pričeli z razgovorom.

Marjan in Jaka Pavčnik sta brata in oba navdušena tekmovalca v ribiških disciplinah. Tekmovala sta že na državnem prvenstvu lani v Novem Sadu in letos v Banjaluki. Marjan je nekoliko boljši in je drugi najboljši Slovenec, na državnem prvenstvu pa je dosegel deveto mesto. Najboljše rezultate imata v metu v tarčo arnberg. Kjer je Marjan dosegel od 100 možnih točk že 96, Jaka pa 88. Marjan je že izenačil na treningu

absolutni rezultat, vendar tega na tekmovanjih še nikoli ni ponovil. Posebno pozornost zasluži simpatična mladinka Iča Lužar, ki je članica državne ženske reprezentance. Na letošnjem državnem prvenstvu je bila druga in za nagrado jo čaka sodelovanje na letošnjem evropskem ribiškem prvenstvu, ki bo septembra v Švicu.

»Z ribištvom sem se prvič srečala pred tremi leti na Savi v Ljubljani,« mi je povedala, ko sem jo vprašal o njenem ribiškem življenju.

»Z bratoma smo skrivaj lovili ribe in zaslužili nas je sedanjí trener in svetovalec Lado Tinta. Fregovoril nas je in vpisal smo se v ribiško društvo ter začeli s vajami. Skoraj redno vadimo vsaj trikrat na teden, saj je resno delo pogoj za dobre uspehe. Najraje imam metanje v daljavo in met v tarčo; skish, ki je najtežja disciplina, mi ni toliko pri srcu. Tudi brata Marjan in Tine sta dobra tekmovalca in kandidata za državno reprezentanco. Rada bi videla, da bi odšel v Švico vsaj eden od njiju, ker me drugače doma ne bodo pustili na tako dolgo pot,« je še skromno pripomnila na koncu.

Morali smo prekiniti naš razgovor, ker so jih pravkar klicali na kosilo. To je bilo zopet hrupal Popoldne so nekateri nadaljevali s tekmovanjem, drugi pa so odšli proti brzcem Krke na lov. Mlajši so lovili manjše ribe, zelenke, rdečeočke in druge, starejši pa so metali vabo za večje, za katere pa je treba več potrpljenja pri lovu.

Prav ti mladi člani ribiške organizacije bodo morda že čez leto ali dve posegali po najboljših mestih na ribiških tekmovanjih v Sloveniji, v državi in morda celo v tujini.

Janez Korošec

Državna reprezentantka Iča še vedno hvaležno sprejema navodila trenerja Lada Tintea in komandanta tabora Karla Tekauca (na sliki)

Ceprav sta brata Marjan in Jaka Pavčnik ostra konkurenta na športnem polju, vendarle nikoli ne pride do družinskih prepričkov zaradi ribišta...

Brežiški rokomet in še kaj

Lani je v Brežicah ustanovil ObLO s podporo družbenih in političnih organizacij sklad za telesno kulturo in šport z namenom, da bi se razvili vsi športi v občini. ObZTK je začela na koncu leta še intenzivnejše delati, ko je dobila profesionalnega tajnika. Občinska zveza ima pod okriljem društva Partizan, SSD, šahovska društva, nogometna, taborniška društva, nogometna, taborniška in planinska. Od tedaj pa do danes je čutili močan porast v razvoju športa in še posebej rokometu. Največje zanimanje je za rokomet, saj je v občini okrog 700 aktivnih rokometišev. Letos je dosegla velik uspeh ženska ekipa, ki se je plasirala v slovensko ligo. Vsi ljubitelji rokometu pa so močno razočarani po dogodkih v Mariboru, saj so vsi smatrali, da bo RZS ostreje nastopila proti krivcem in omogočila brežiškemu močnemu še nadaljnji obstoj v ligi. Na četvi ObZTK je RZS poslala v Maribor posebno komisijo, da bi smislila posamezne igranje in vodstvo Branika. Če bi zveza zasli-

šala vse ljudi, ki so bili priče dogodkom, bi lahko prišla do pravičnega zaključka, tega pa ni storila. Zato športna javnost ostro obsoja polovičen ukrep RZS. Šport naj ostane šport, ne pa trgovina za točke! Občinske forume čudi tudi to, da je zveza objavila odgovor na pritožbo v časopisu, ni pa odgovorila Ob ETK kljub temu, da je od sklepa minilo že več kot 14 dni.

Zaradi uspehov rokometišev je ObZTK ob podpori političnih organizacij začela graditi primerno asfaltno igrišče. Ta investicija vsekakor ne bo zaman. Z novim objektom bodo zainteresirali mladino še za košarko in kotalkanje.

■ Košarka se v Brežicah ne more razviti; sedaj, ko bo na voljo asfaltno igrišče, pa bodo tudi za košarko verjetno nastopili boljši časi.

■ Nogomet je šport z dolgoletno tradicijo. Klub pa nima pravega vodstva, ki bi delalo z mladimi. Razen tega gre večina mladine ra-

je v rokomet. Nogometiši igrajo v celjski podzvezi.

■ Kegljaci imajo dva kluba: Razlag in Zadrudnik. Dobro bi bilo pritegniti še mladino, saj je zanimanje za ta šport le med starejšimi.

■ Sahisti so delavni in igrajo veliko dvobojev z bližnjimi klubi.

■ Solska športna društva imajo razvite vse športe, podpira pa jih O ZTK z dotacijami.

■ Delavske športne igre so letos že tretje po vrsti. Tekmujejo v odbojki, namiznem tenisu, šahu, streljanju in kegljanju.

Pozdrav vsem borcem in aktivistom naše revolucije!

NAJ ŽIVI SPOMIN NA DAN VSTAJE!

Kolektiv

PEKARNE IN SLAŠČICARNE v Novem mestu

Ob prazniku DNEVA VSTAJE slovenskega ljudstva uprava

KMETIJSKO GOZDARSKEGA PREDELOVALNEGA KOMBINATA

v Novem mestu s svojimi ekonomskimi enotami

čestita prebivalstvu Dolenjske ter želi veliko uspehov pri graditvi socializma!

Trebanjski šport na trdnih nogah?

Pred leti je bil šport v Trebnjem zelo razgiban (moška odbojarska vrsta je tekmovala celo v republiški ligi), ko pa je bila marljivim športnikom odvzeta telovadnica, so izgubili voljo in tako rekoč čez noč prenehali z rednimi vadbanmi. Ponovno je šport zaživel šele pred kratkim. Uspešno se uveljavljata zlasti odbojka in košarka. Vadbeno nadzorstvo sta prevzela Tone Glogovšek in inž. Marjan Legan. Vestno delo na začetku je lepo zagotovilo za nadaljnji razvoj športa.

Vestne priprave trebanjskih odbojkarjev

V počastitev 20-letnice Kočevskega zboru bodo trebanjski mladinci kočevski mladinci napovedali športno tekmovalstvo v odbojki. Tekmovali bodo moški in ženske. Za tekmovalce, ki bo pred praznikom v Kočevju, se v Trebnjem vestno pripravljajo.

Jamarji na strokovnem izpopolnjevanju

Zbora slovenskih jamarjev, ki ga bo pripravilo Društvo za raziskavanje jam Slovenije od 5. do 10. avgusta v Postojni, se bo udeležili tudi trije predstavniki jamarskega društva iz Novega mesta. V času zbora bodo imeli udeleženci več ekskurzij, razen tega pa se bodo na posebnih tečajih, ki bodo v tem času, tudi strokovno izpopolnjevali. Marjivi predstavniki novomeških jamarjev se bodo morali tega zbora žal udeležiti s pomanjkljivo opremo, ker zanje nimajo sredstev.

Plodna sezona kegljačev

Od januarja do julija traja sezona kegljanja, ki je bila letos izpolnjena z raznovrstnimi tekmovanji. V maju so tekmovali starejši člani nad 50 let na 100 lučaje; Udeležencev je bilo 10. Prvo mesto je osvojil Franc Barbič, član Luknje, z odličnim rezultatom 400 kegljev, drugi je bil Jože Knap, član Pionirja, s 352 in tretji Alojz Pavlin, član Luknje, s 330 keglji.

Članice so tekmovala na 2x100 lučaje; Rezultati: 1. Vida Osolinik (Pionir) s 697 keglje, 2. Valdi Zelenčnik (681) in 3. Slavka Jerman (676).

V tekmovanju za južno-cup se je prijavilo kar 10 ekip; zmagalo je moštvo Pionirja, ki je na republiškem tekmovanju zasedlo odlično četrto mesto.

V borbenih igrah ekip za leto 1963 se je prijavilo 8 ekip, iz neznanih vzrokov pa se Črnomelj in Metlika tekmovanja nista udeležila. Prvo mesto je zasedlo moštvo Pionirja, drugo Zelezničar. Obe moštvi bosta tekmovali septembra na republiškem prvenstvu v Celju. Zelezničar je osvojil prehodni pokal v počastitev dneva mladosti z odličnim rezultatom — 433 keglji.

Za počastitev dneva mladosti sta se srečali tudi ekipi aktivnih in rezervnih oficirjev in podoficirjev; zmagali so srezervisti in s to zmago vodijo 4:2.

Najzanimivejše tekmovalstvo se odvija v občinski ligi. Tekmuje 10 ekip, ki so razdeljene v dve skupini. V A skupini po spomladanskem delu vodi Pionir pred večim rivalom Zelezničarjem, v dru-

gi skupini pa Venček (Sentjerne) pred Partizanom iz Novega mesta. Tekmovalje se bo nadaljevalo v jesenskem delu. Izidi:

1. Pionir + 417, 2. Zelezničar + 312, 3. Pionir II. — 195, 4. Vseh devet — 209, 5. Luknja — 325.

B skupina: 1. Venček + 124, 2. Partizan + 59, 3. Novotok + 175, 4. Kremen — 166, 5. Pionir III. — 302.

Na vzorna in športna tekmovanja pa mečejo slabo luč neurejena kegljišča. Pri gostišču Vrhovnik za drago uslugo ne nudijo prav ničesar. Kegljišče je skrajno neurejeno, da ne omenjamo vzdrževanja in čiščenja stez. V Dol. Toplicah je direktor hotela kratko malo zapri kegljišče, ekipa Dol. Toplic pa je morala prenehati z nadaljnjim športnim tekmovanjem. Prav bi bilo, da bi občinska zveza za telesno vzgojo Novo mesto storila potrebne ukrepe.

Športne igre papirničarjev

Na novem stadionu v Radečah so bile 11., 12. in 13. julija 12. športne igre kolektivov papirne industrije Slovenije.

Sodelovali so kolektivi Vidma-Krškega, Vevče, Količev, Industrijski biro in Radeče. Pomerili so se v lahki atletiki, nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju, šahu in plavanju.

Letošnji zmagovalci je postala ekipa iz Vidma-Krškega. Sledijo ji Vevče, Količev, Radeče in Industrijski biro.

NESREČE

Z motorja v smrt

15. julija se je prevrnil na cesti III. reda v Catežu ob Savi motorist Gligorije Stojanovič, ki je imel s seboj tudi sopotnika Sretana Radosavljeviča. Motorist se je z veliko hitrostjo peljal od gostilne »Grič« proti Catežu, zaradi tega in zaradi vinjenosti pa je izgubil ravnotežje in padel. Stojanovič je oblezel na cesti, Radosavljevič pa je vrglo po nasipu, kjer je oblezel nezavesten. Ponesrečencema so kmalu nudili pomoč v brežiški bolnišnici, vendar je sopotnik zaradi prehudih poškodb kmalu umrl.

Padeč na sredi ceste

14. julija se je po cesti I. reda skozi Bršljin pri Novem mestu v poznih urah peljal motorist Anton Uhernik. Ko je vozil po sredini ceste mimo Osolinikove gostilne, je iz nepojasnjenega vzroka zavril, izgubil ravnotežje in padel. Pri padcu je dobil pretres možganov in so ga takoj prepeljali v novomeško bolnišnico.

Kolesar je izsiljeval prednost

11. julija ob 14.30 uri je kolesar Janez Potočar trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Viktor Pfaff. Kolesar se je pripeljal po cesti IV. reda s Trške gore in je na priključku te ceste na avtomobilsko ce-

sto izsiljeval prednost. Laže poškodovanega kolesarja so prepeljali v novomeško bolnišnico.

Vozel nesreč pri Šmarju-Sap

11. julija ob 18.35 je na avtomobilski cesti blizu Šmarja-Sap stal neki tovornjak, ki ga je voznik popraviljal. Prometna miličnika sta vozilo zavarovala, dokler ni bilo popravljeno. Tedaj se je iz Novega mesta z osebnim avtomobilom pripeljal Franc Trinkač, katerega je miličnik ustavil tik za tovornjakom. Iz Ljubljane se je v tem času pripeljal tovornjak z voznikom Jožetom »Avličem« in počasi srečeval stoječi vozil. V tem hipu je iz Novega mesta z veliko hitrostjo pridrval z osebnim avtomobilom italijanski državljani Fulvio Doz in na ta način prišel v akcijo teh vozil. Italijan, ko vozilo je najprej trčilo v zadnje levo koto tovornjaka, od tu »a« je odbilo v osebni avtomobil, nakar se je z vzvratno vožnjo zapeljal 11 metrov po nasipu na travnik. Na vseh vozilih je blizu 1,3 milijona dinarjev škode. Laže se je poškodovale še sopotnica v avtomobilu italijanskega voznika »Arjeta Vrhune«.

Okrog 19. ure pa je iz Novega mesta pripeljal še motorist Jože Pavlič. Sprejedal je osebni avtomobil L.-171-25 in se s polno hitrostjo zaeljal vanj. Na motorju je sedela tudi potnica Pavla Blažič, ki je dobila pri padcu pretres možganov. Laže se je poškodoval tudi motorist Pavlič.

Balinarji ne mirujejo

V nedeljo, 14. 7., je bilo v Kočevju prvenstvo Dolenjske za dvojice. Tekmovalje se je udeležilo vseh osem ekip, ki so se uvrstile na tekmovanje na občinskem prvenstvu. Najtežjo pot so imeli za osvojitev nove meške občine, ki so nastopali na turnirju, ki se ga je udeležilo šestnajst novomeških dvojic, od katerih pa so se plasirale na prvenstvo Dolenjske samo naslednje: dvojici Pionirja — Barbič, Vovko in Plantan, Rapuš, dvojici ONZ — Cvar, Skrij in Sturm, Zupančič ter dvojica Zelezničarja — Legiša, Stalcar. Na prvenstvo sta se plasirali še dvojici iz Kočevja — Pušnar, Henigman in Zilevski, Krže ter znana tekmovalca Krškega Gelb in Šušterič.

Tekmovalje se je dobro pričelo, potem pa je začel padati dež, ki ni ponehal niti za trenutek. Sledil je kratek posvet vseh tekmovalcev, ki so se odločili, da bodo igrali tudi v dežju, vendar na skrajšani način oziroma na direkt-

ni izpad po izgubljeni igri. Pohvaliti je treba vse nastopajoče, ki niso odnehali kljub dežju, pa tudi marjivi organizatorji iz Kočevja so poskrbeli, da so sproti odstranjevali vodo z igrišča.

V prvi igri sta zelo dobra tekmovalca Krškega Gelb in Šušterič izločila domačo dvojico Zilevski-Krže s 13:7. Sledila je igra med Pionirjevo ekipo Barbič, Vovko in ONZ — Sturm, Zupančič, v kateri sta Pionirjevca zmagala s 13:1.

Druga dvojica ONZ — Cvar, Škerj je nato gladko premagala najboljše domačo ekipo Pušnar, Henigman s 13:2. Tudi druga ekipa Pionirja — Plantan, Rapuš se je uvrstila v nadaljnje tekmovalje z zmago 13:4 nad ekipo Zelezničarja — Legiša, Stalcar.

Zmagovite štiri ekipe so se nato sporazumele, da bo nadaljevanje tekmovanja med tednom v Novem mestu, zato da bi se vsaj finančne igre odigrale pod normalnimi pogoji. (en)

»Oddelek za želodce« je v redu

Od posebnega oddelka tabora, ki ga vodi kuhar Franc Bojanc in ekonom Franc Počrvina, je precej odvisno razpoloženje v taboru. Ze prvo srečanje z okusno enolončnico je pohvala tabornemu kuharju. Franc je bil kuhar že pri vojaki in tudi doma rad prime za kuhališče. S kotli za dve sto lačnih želodcev ima zelo veliko dela. Kuhinja je čista in v redu. »Malo dolgčas bi mi bilo, če ne bi imel toliko dela. Rad sem med mladimi, saj se tako kar pomladim,« je omenil ekonom tabora tovariš Počrvina. Pripomnil jo, da mu marsikaj priskočijo na po-

Bo dovolj? Fantje pridejo lačni v vaj...

moč kmetje iz sosednje vasi, pa tudi vse drugo v redu dobiva. Posebno se trudi pek z Mirne, ki vsak dan pripelje kruh in ostale potrebščine v tabor. V družbeni pekarni v Trebnjem so namreč postavili predrago ceno za dovoz kruha in so dejali, da se jim to ne splača. Nekoliko čuden primer, saj je Mirna precej bolj oddaljena kot Trebnje...

Medtem se je nabrala že dolga vrsta mladincev, ki so čakali na kosilo. Pogovora je bilo konec, dolga vrsta se je počasi krajšala.

Počitek, pisanje in delo

Prvi mladinci so že odhajali na počitek v šotore, ki so jim dvignili stranice, da bi bilo bolj hladno. Nekateri so sedeli v senci in pisali pisma. Staršem, prijateljem, morda dekletom. Tabor se je pogrezal v molk, le pri kantini so se pogovarjali tisti, ki so še želeli kaj popiti ali pokaditi nekaj dimov pred popoldanskim spanjem.

Cez dve uri bodo morali zopet na delo ali pa bodo poslušali predavanje o naši družbeno politični ureditvi, o zgodovini NOB ali o aktualnih dogodkih doma in po svetu. Sledila bo odbojka, mali nogomet ali pa igra »med dvema ognjem«.

Ob vhodih tabor so se sprehajali stražarji, ki so sem in tja pogledali po okolici ali po taboru, če je vse v redu. Pri kuhinji pa je dežurni vodil pil krompir in pomival posodo za večerni obrok.

Janez Korošec

TOVARNA PERILA

»LABOD«

NOVO-MESTO

razpisuje delovni mesti:

ELEKTROMECHANIKA

za obrat Novo mesto

STROJNEGA TEHNIKA

za obrat Kostanjevica

POGOJ: Srednja tehnična šola ali višja strokovna izobrazba s prakso. Nastop službe možen takoj.

Ponudbe poslati na upravo podjetja do 25. julija 1963.

OBVESTILO ZIVINOREJCEM

Obveščamo vse živinorejce, da v ponedeljek, 22. julija 1963, NE BO SEJMA zaradi praznika dneva vstaje.

VETERINARSKA POSTAJA NOVO MESTO

RAZPIS DOPISENE ŠOLE V LJUBLJANI

Dopisna šola, Ljubljana, Parmova 39 (telefon 36-043, 32-141) razpisuje vpis v naslednje šolske oddelke:

- I. — III. letnik tehniške šole strojne, elektriške, lesnoindustrijske ali kemijske smeri
- I. — IV. letnik ekonomske šole
- dvoletna administrativna šola
- strojepisni tečaj
- jezikovni tečaj za nemški in italijanski jezik (v štirih stopnjah)

Prospekt, prijavo in pojasnila dobite na šoli (prospekt 100 din). Prav tako se obračate za pojasnila glede vpisa na občinske odbore ZB NOV in sindikalne podružnice. Prijave sprejemamo do 10. septembra 1963.

Za DAN VSTAJE, 22. JULIJ,

čestita kolektiv podjetja

VODOVOD

NOVO MESTO

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nam je v 83. letu starosti umrl naš ljubljani oče, stari oče, brat, tast, stric in svak

VIKTOR KOZINA

upokojenec

Dragega pokojnika smo pokopali v soboto, 13. julija na novomeškem pokopališču.

Zalužoji: sin Bogdan z družino in hči Majda z družino, sestra Pavla, brat Ante in ostalo sorodstvo.

Novo mesto, Buenos Aires, Zagreb, Ljubljana, Waukegan, Sentjernej.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopac, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-609-9 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto. Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon 21-227 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KUHOGLAS

OLEANDRE, nageljne in hortenzije prodam. V Ragov log 4, Novo mesto.

MOPED »Colibris« nujno prodam za 80.000 din. Naslov v upravi lista (586-63).

RABLJENO spalnico in jedilnico ugodno prodaj Zupandič, Šmihel 49, Novo mesto.

DVOSEDEZNI moped NSU in motokolo prodaj Kastelic, Vrh pri Fahi 5, Otočec ob Krki.

ZARADI SELITVE ugodno pro-

dam: sobne omare za obleke, kuhinjsko mizo s štirimi stoli in motokolo. Novo mesto, Solška 6.

KUHINSKO ter sobno pohištvo, emalirani štedilnik in radioparar prodaj Flek, Semič 49. — Ogled ob nedeljah.

RABLJENO spalnico ugodno prodaj. — Naslov v upravi lista. (3211-63)

FIAT 500 v dobrem stanju prodaj Hadl, Novo mesto, Zagrebška 10.

ZARADI PRESELITVE ugodno prodaj takoj vseljivo, skoraj novo hišo s šupo in lepim vrtom. Izidom Dražumerič, Dragatuš 27 pri Crnomlju.

UPOKOJENKA, ki želi stanovanje, dobi sobo za pomoč v gospodinjstvu. — Naslov v upravi Dolenjskega lista (3208-63).

GOSPODINJSKO POMOČNICO k tričlanski družini sprejem. — Inž. Cegnar, Ljubljana, Prijateljstva 17.

GOSPODINJSKO POMOČNICO k 4-članski družini sprejem. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov v upravi lista (3205-63).

GOSPODINJSKO POMOČNICO k 2-članski družini takoj sprejem. Pozneje možnost zaposlitve v tovarni. — Naslov v upravi lista. (3206-63)

CEVLJARSKEGA POMOČNIKA, hitrega, sposobnega za vsa dela, sprejem takoj. Plača dobra. Samsko stanovanje preskrbljeno. Levovnik, Slovenj Gradec.

PODJETJE »ELA«, Partizanska 5, Novo mesto, sprejme 2 kvalificirana ali priučena strugarja in 3 priučene ključavničarje ali ne-kvalificirane delavce z urejeno vojaško obveznostjo. — Nastop službe možen takoj.

Kostanjevica: 20. julija ameriški barvni film »Prijatelj Joes, 21. julija francoski barvni film »Karmen iz Granadov, 24. julija francoski barvni film »Ona, on in šefe.

Metlika: 20. in 21. julija jugoslovanski film »Balada o trobentli in oblaku, 21. julija ameriški film »Nemirna letas.

Novo mesto — Krka: od 19. do 22. julija ameriški barvni film »Oko za oko, od 23. do 25. julija jugoslovanski film »Moški danes, jutri in...«.

Semč: 21. julija ameriški barvni film »Sedmo Sinbadovo potovanje.

Sevnica: 20. in 21. julija ameriški barvni film »Sedmo Sinbadovo potovanje.

Smarjeta: 21. julija švedski film »Nasme polnetne noče.

Straža: 20. in 21. julija ameriški barvni film »Jaguar, gospodar džungel.

Trebnje: 20. in 21. julija ameriški barvni film »Ovcara.

Zužemberk: 21. julija ameriški barvni film »Kavboj.

Darjo, Izidora Tomije iz Planine — Leona, Stefka Debevc iz Rihpovca — Darka, Marica Longar iz Stranske vasi — Albino, Ivanka Stojkovič iz Metlike — Zdenko, Tončka Sukič iz Dolnje Lokvice — Stanka, Jelka Šabič iz Kočevja — Katico, Stjepanija Požar iz Breze — dečka, Jožica Bojanc iz Ravgovega — dečka, Danica Milič iz Vovko iz Zalovic — deklico, Alojzija Plut iz Črešnjevca — dečka.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: **Jože Nemanjč,** delavec iz Metlike, je padel s kolesom in si poškodoval desno roko; **Jože Zorko,** sin posestnika iz Grobelj, je stopil na gnojne vile in si poškodoval desno nogo; **Stane Pelko,** sin posestnika iz Obrha, je padel s kolesom in si poškodoval desni komolec.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis štipendij novomeške občinske skupščine

Svet za prosveto pri občinski skupščini v Novem mestu razpisuje naslednje štipendije:

4 štipendije za študij matematike in fizike na višji pedagoški šoli,

štipendijo za študij matematike in fizike na univerzi,

štipendijo za študij angleškega jezika na višji pedagoški šoli,

štipendijo za študij ruskega jezika na višji pedagoški šoli,

3 štipendije za študij tehnične vzgoje na višji pedagoški šoli.

K prošnjam naj kandidati pri-

ložijo: zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo fakultetne uprave o opravljenih izpitih in srednji oceni; kratak življenjepis in priporočilo mladinske oziroma študentske organizacije.

Prednost pri podelitvi štipendije imajo tisti kandidati, ki so opravili že več izpitov na omenjenih šolah.

Prošnje je treba vložiti na naslov: Občinska skupščina v Novem mestu, referat za šolsko.

Razpis velja do 31. julija 1963.

Svet za prosveto pri občinski skupščini v Novem mestu

Razpis delovnih mest v KZ Žužemberk

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij kmetijske zadruge Žužemberk

razpisuje delovna mesta:

1. trgovskega pomočnika za odkupno-prodajno postajo Žužemberk,
2. lesnega skladiščnika v Straži.

Pogoji: Pod točko 1.: trgovski pomočnik, sposoben za odkup kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev in zdravilnih rastlin ter za prodajo reprodukcijenskega materiala za kmetijstvo in gradbenega materiala, kmetijskih strojev in orodja. Imeti mora odslužen kadrovski rok in biti sposoben za vodstvo odkupno-prodajne postaje.

Pod točko 2.: interesent mora poznati standarde vseh gozdnih sortimentov in mora biti vešč vodenja skladišča in skladiščne materialne kartoteke. Osebnih dohodki za obe razpisani delovni mesti so zagotovljeni po pravilniku zadruge.

Nastop službe pod točko 1. je možen takoj, pod točko 2. pa 1. oktobra 1963. Za delovno mesto pod točko 1. je zagotovljeno samsko stanovanje.

Ponudbe pošljite na komisijo za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij kmetijske zadruge Žužemberk do 10. avgusta 1963.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kmetijska zadruga Žužemberk

Razpis delovnega mesta

Po 55. členu Pravilnika o notranji organizaciji, delovnih razmerjih in delitvi dohodka uprave razpisuje komisija za kadrovske zadeve občinske skupščine Trebnje delovno mesto:

REFERENTA ZA SOCIALNO SKRBSTVO, VARSTVO DRUŽINE IN SKRBNISTVO

Pogoji: višja šola za socialne delavce in 3-letna praksa.

Prošnje z življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja je poslati komisiji za kadrovske zadeve ObS Trebnje, najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa.

Obvestilo dijaškega doma v Novem mestu

Dijaški dom strokovnih šol v Novem mestu sprejema prošnje (vprašalna pola za sprejem gojenca obrazec DZS 1,74 s kolkom za 50 din) za sprejem v dom, in sicer: za vajence raznih strok stalno; za dijake in dijakinje srednjih šol do 20. avgusta 1963. Prošnja naj bo overovljena na krajevnem uradu. Število sprejetih dijakov bo omejeno.

OBVESTILO

Centjene stranke obveščamo, da smo se preselili v novi lokal v Citalniško ulico, nasproti Delavske menze.

Priporoča se frizerski salon »Adam«, Novo mesto.

POPRAVEK

V članek »Doslaj daroval že 3750 ccm krvi«, se je pretekli teden na tej strani vrnila tiskarska napaka: tovariš Aleksandar Dragič iz Beograda je dal prvikrat kri v Beogradu pozimi 1956 in ne leta 1946, kot je bilo po pomoti tiskano!

UREDNIŠTVO

KINO

Brestanica: 20. in 21. julija francosko-španski barvni film »Prodajka vijolice, 24. julija italijanski film »Moralisti.

Crnomelj: 19. in 21. julija italijanski film »Uzda na vratu, 23. in 24. julija »Ko je kraljevala komedija.

Dol. Toplice: 20. in 21. julija slovenski film »Tistega lepega dne.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD BREZICE

Rojstev izven bolnišnice v juniju ni bilo. — Poročila sta se: Demal Purvaj, oficir JLA iz Brečice, in Rozalija Meznarič, uslužbenka iz Gaberja. — Umrlj so: Jožefa Novak, gospodinja iz Sentenarija, 65 let; Vinko Kramberger, upokojenec iz Crnc, 86 let; Albina Rudman, bolničarka iz Brežice, 42 let; Ana Novak, prežitkarica iz Gor. Lenarta, 90 let.

MATICNI URAD DOL. TOPLICE

V juniju ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročila sta se: Peter Durjava, nabavni referent iz Sentjerneja, in Kristina Novak, uslužbenka iz Orohevice. — Umrlj sta: Marija Aš, prežitkarica iz Drenj, 82 let; Amalija Biatnik, gospodinja iz Podhoste, 53 let.

MATICNI URAD STRAZA

Rojstev in porok v juniju ni bilo. — Umrlj so: Nepomučena Mrvič, prežitkarica iz Drganjih sel, 78 let; Marija Avenik, gospodinja iz Drganjih sel, 72 let; Viljem Kolir, delavec iz Dol. Straže, 18 let; Ignac Vovk, upokojenec iz Gor. Straže, 62 let.

Tedenski koledar

Petek, 19. julija: Vincenc Sobota, 20. julija: Marjeta Nedelja, 21. julija: Zorka Ponedeljek, 22. julija: Dan vstaje slovenskega ljudstva Torek, 23. julija: Branislav Sreda, 24. julija: Kristina Četrtek, 25. julija: Jakob

ZAHVALE

Toplo se zahvaljujem vsem, ki so mi stali ob strani ob bridki izgubi mojega brata

IVANA ROBKA

Se posebno zahvalo izrekam družini Zabkar, družini Hočevar iz Dobruške vasi 30, družini Hočevar iz Grmovlja 1, pa tudi Zupandiču ter vsem drugim za izrečene poslovljne besede in vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami.

Brat Vinko Robek z ženo, hčerko Ljubico in sinom Zdravkom.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 8. do 15. julija je bilo rojenih 19 dečkov in 26 deklet. Poročila sta se: Jože Muhič, kurjač iz Vel. Kala, in Antonija Doblehar, delavka iz Huda.

Umrla sta: Terezija Gerdešič, občinska podpranka iz Orkilevca pri Mirni peči, 63 let; Franc Medle, zidarski pomočnik iz Ravgova, 24 let.

19-letna Vesna Breskvar

MOKRI INTERVJU

Naj vam predstavim deklet s slike: Vesna Breskvar, rojena 29. maja 1944, živi v Vidmu-Krškem, letos je končala gimnazijo.

Prejšnji teden je Vesna doživela svoj največji uspeh: izbrana je bila v državno mladinsko reprezentanco, ki je v Sofiji premagala Bolgarijo. Vesna je odplavala svoj delež na 200 m prsno v doslej najboljšem času 3.03,7 in zasedla drugo mesto.

Najin intervju se je odvijal v bazenu, kjer je reprezentantka trenirala 100 m metuljček.

»Kako je bilo v Bolgariji?«

»Res lepo! Tega tekmovanja se bom še dolgo spominjala. Ognjeni krst v državni reprezentanci je uspešno za mano in še vedno sem polna vtisov iz Sofije.«

»Kaj pa plavanje?«

»Plavati sem začela, ko sem bila stara štiri ali pet let. Videla sem, kako drugi plavajo, pa sem se še sama naučila. Redno treniram že 6 let pod budnim očesom trenerja Nika Žibertar. Dnevno preplavam do 6 km, pozimi pa telovadim ali pa hodim na trening v Zagreb.«

19-letna Vesna Breskvar si je že utrla pot v mladinsko državno reprezentanco v plavanju

»Kako je s plavalnimi željami?«

»Nisem pričakovala, da me bodo uvrstili v mladinsko ekipo. To je bilo zame pravo presenečenje. Zda pa si želim, da bi ostala v državni reprezentanci, za kar bo treba dosti treninga.«

»Imaš morda kakega konjčka?«

»Zelo rada potujem in berem dobre knjige. Najraje berem Dostojevskoga, od domačih pa Prešerna.«

Odmor je bil končan in moral sem se posloviti, kajti trener je s Stoparico v roki že nestrpno čakal.

JOZE SPLIHAL

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETER, 19. JULIJA: 8.55 Pionirski tehnik — 9.25 Petkovo koncertno dopoldne s Georgom Friedrichom — 10.15 Dvajset minut od glasbenem avtomatu — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Lojze Hrček: Kako potrjujemo trasi sadilni material — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 »V« poletnem vrtu... — 14.05 Plošča v ploščo — 15.15 Napotki za turiste — 16.00 Vsak dan za vas — 17.03 Drobnji dragulji iz oper — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Malhen koncert mladinskih pevskih zborov — 21.00 Vesela godala.

SOBOTA, 20. JULIJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 9.10 Duet pianistov iz desetih dežel — 10.15 Pojo zabavni zbori — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: Jože Kregar: Pouk letošnjih zime glede sadnih in okrasnih rastlin — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Plošča v ploščo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Po domače... — 21.00 Za konec tedna — plus.

NEDELJA, 21. JULIJA: 8.00 Mladinska igra: Milivoj Matošec

Po sledi ladijskega dnevnika — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. I. — 10.00 Se pomnite, tovariši...: Janez Govc: Ne, in stokrat ne — 11.50 Tisoč pisanih taktov za dober tek — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. II. — 13.30 Za našo vas — 14.15 Operni koncert — 15.15 Tri krat pet — 19.05 Mali koncert zabavne glasbe — 20.00 »V sonce bo hosta zapela« — 21.00 Iz naših narodno-zabavnih matinej.

PONEDELJEK, 22. JULIJA: 8.30 Pesmi mladine (pojo mladinski pevski zbori) — 9.45 Revija naših pevcev zabavne glasbe, zabavnih orkestror — 10.40 Radovan Goboc: Svobodna zemlja, kantata — 11.00 Mladi ob tabornem ognju — 12.05 Zajpino in zaplesimo... — 13.30 Kaj so izvajali na mitingu in na koncertu — 14.00 Čestitke ob dnevu vstaje slovenskega ljudstva — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Kočevje pred praznikom — 16.20 Z veselimi zvoki ob radijskem sprejemniku — 17.50 Godala in tipke — 18.00 Tri dni na Bledu — 19.05 Mali koncert zabavne glasbe — 20.00 Partizanski gledališče — 21.05 Skupni program JRT, studio Ljubljana — 22.15 Skupni program JRT, studio Ljubljana.

TOREK, 23. JULIJA: 8.05 Dva prizora iz »Veronike Deseniške Danila Svare« — 9.10 Mojstri simfonije — 10.15 Dopoldanski plesni kockaji — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domači napravi za

prijetno opoldne — 13.30 Za razvedrilo in oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 V terek na svidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.10 Platinška oddaja — Odmevi z gora... — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna orkestra Joe Bushkin in Stanley Black — 20.20 Radijska igra: Mirko Božič: Pravičnik — 21.43 Zabavni intermezzo.

SREDA, 24. JULIJA: 8.55 Otroške razglednice — 9.25 Popevke v sredo dopoldne — 10.40 Slovenske narodne pesmi — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Za razvedrilo in oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Sovjetski vohinsti, 5. oddaja — 18.10 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtekove večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer.

ČETRTEK, 25. JULIJA: 8.25 Zvenec kaskade — 9.10 Veselo poletje in pozdravi za mlade risarje — 10.15 Četrtkov dopoldanski operni spored — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Za razvedrilo in oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Sovjetski vohinsti, 5. oddaja — 18.10 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtkove večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer.